

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 164. szám
1940. július 24., szerda

Felolós-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvénytörvénykezési szám: 10/1—1938.

Polgárnak lenni hősi feladat

Irla: Márai Sándor

A német és az olasz saltó változatlan tartózkodással szemléli a francia összeomlás belpolitikai, társadalmi és világnézeti következményeit. A tengelyhatalmak sajtója nem csinál titkot abból a véleményéből, hogy nem hisz az átalakulásban, melyet Pétain marsall kormánya iparkodik a francia közéletben megvalósítani, nem hisz abban, hogy a radikális és népfurcsos Franciaország máról-holnapra ösztönös be tud állszkedni a fasiszta világszemléletbe, nem hiszi, hogy Dupont, a tipikus francia kispolgár, egyik napról a másikra felcsaphat fasisztának. Németországban és Olaszországban inkább azt hiszik, hogy az összeomlott Franciaország ezzel a szinguláris, mimikritikával iparkodik menteni, ami az összeomlásból menthető. Pétain és Laval így iparkodnak mentesíteni a demokráta Franciaország felelőssége alól a legrosszabb fasisztát, levert és enyhe békefeltételeket remélő Franciaországot. Ez az általános felfogás a tengelyhatalmak sajtójában, Alig néhány hete a tegyverszűnetnek, s máris meg lehet állapítani, hogy Franciaországnak a győztesek országában nincs különösebben jó sajtója.

Dupont tipikus név, ezért választottuk. Olyan, mint Németországban a Meyer, vagy Müller, olyan, mint nálunk a Kis, vagy a Kovács. Dupont ur a francia kispolgár megismeréséhez, tehát a nemzet legjellegzetesebb osztálytípusa. Egyidőben minden népesebb párisi utcákon megnyitotta villanyüzereitől fényes, olcsó bár-jaít egy Dupont, aki fényírással hirdette a párisi éjszakában, hogy „Chez Dupont tout est bon”. Dupontnál minden olcsó, jó, kitűnő. Ez a tényesség megmaradt a párisi évekbeli emlékezetemben, mint a leghatalmasabb francia társadalmi osztály jelmondata. Dupont a francia kispolgár, csakugyan rendületlenül hitte, hogy néla a legjobb minden: az étel és ital, a társadalmi rend és a világnézet. Ebben a hitében most meggingott. Új vezetőit azt kívánják tőle, hogy tagadja meg a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség francia forradalomból átörökölt jelszavait, s írja az új francia élet zászlajára a Munka, Család. Haza nemzetibb, szociálisabb eszményeit. Dupont a francia élclapok állandóan keménykalapban rajzolták, amint — esernyővel hóna alatt — áll az uccasarkon és politizál barátjával, Durand urral, a másik kispolgárral. Dupont szeret fecsegni, eszménye a kis vidéki ház, ahová ötvenéves korában elvonul, horgászni és virágokat locsolni. Dupont az örök kortes és választó, s arról híres, hogy él-hal az érdemrendekért és nem ismeri a földrajzot. Mindenben van túlzás, mint minden általánosításban, de van sok igaz is. A típus mindig sürített és jellegzetes, túlzásaiban is. Dupont volt a háború utáni jellegzetes francia demokrata kispolgár, akitől most azt kívánják, hogy revideálja a világnézetét a kispolgárság, a demokrácia, a radikális számjárására, Dupont áll, mint a rajzban, az új helyzet előtt keménykalapban, hóna alatt az esernyővel, hámulja Pétain-t, a Chef-et, aki most a Führer, a Duce és a Caudillo példaképéhez hasonló szeretne nyilvánítani a franciáknak, — s minthogy egyáltalán nem buta Dupont, sőt nagyon is eszes és ravasz, iparkodik megérteni az új helyzetet. S érzi és tudja, hogy a németek és az olaszok nem hisznek ebben a magatartásban. „Ca ira?...” — gondolja tétován Dupont és pislog. S kételkedik.

Bizonyos, hogy Laval egyben téved: vagy ha nem is téved, mert ismeri a valóságot, egyben kevéssé bizhat: az erősen individualista francia kispolgár nem lehet máról-holnapra formaruhába öltözött, világnézetét, világnézetét, világnézetét nem lehet parancsszóval megváltoztatni. Ezt mondják a németek és az olaszok is, s bizonyára okuk van arra, hogy ezt mondják. Az a homályos vágykép, hogy a fasiszta szemléletű Olaszországgal és Spanyolországgal világnézeti arcvonalon összefog majd a latin testvér, a vérmérsékletének megfelelően fasisztá Franciaország, s így hármában sugározza ki a világra egy új latin egység erőhulláma, egyleg csak vágykép. E pillanatban erősen Dupontról van szó, a francia kispolgár lelkéről. Mi van ebben a lélekben, mennyire tud ösztönösen átalakulni, magyarán: mennyire kell neki a képereszabott fasiszmus, s kell-e egyáltalán? A világ sokféle Franciaországot ismer: az imperialista nagyhatalma, az intellektuális és előkelően elbizakodott, a mely lelkes és nagy felelősségtől áthatott katolikus, a népfurcsos és évszázados mulasztások jóvátételéért verekedő szocialista, sőt bolsevista, s végül radikális-párti, pénzgyűjtő, szorgalmas és erőves Fran-

ciaországot. Az utolsó igazában a nemzet, s bizonyosan nem az ellenszenves arca a francia nemzetnek. Mit remélhet Dupont a fasisztától? Pillanatnyilag enyhébb békét remél az átvedléstől, de ez a reménység a német és olasz megállapodások reflektorfényében minden nappal halványabb lesz. A demokrata sajtó a nemzeti szocialista világnézet szigorú és ellenszenves színekben festette le előtte; most ismerkedik ezzel a világnézetrel, s iparkodik elképzelni, mit vállalhat belőle? A francia összeomlás oly mélyreható, hogy Dupont nem várhat régi vezetőitől semmiféle megoldást. Mit ért a fasiszmból Dupont? Mindenekelőtt azt érti belőle, hogy ellensége a bolsevizmusnak, tehát mindenféle népfurcsos kísérletnek: garancia számára a kispolgári életformát, azt a titkos megegyezést, mely a világ kispolgárságát minden nemzeti érdekelleten túl összeölel, garantál valamilyen kétszobás, topolino-kocsis, szerény emberhez méltó életkeretet, ellenőrzött, de tisztességes kereseti lehetőségeket; s mert Dupont és egész Franciaország mélyen kispolgári, ragaszkodik ehhez az életkerethez, s ha a demokrácia nem tudja többé garantálni neki e társadalmi formákat, szívesen kezd tárgyalásokat a világnézettel és társadalmi renddel, amely hajlandó megmenteni a kispolgárság számára az elemi feltételeket. Eddig és nem tovább szí-

vesen fasiszta Dupont. Amit nem ért, vagy meg nem ért, vagy nem szívesen ért meg és pislogva hallgat az a másik igazság, melyet a német, olasz, a spanyol fasiszmus vezetői megértettek e nemzetek polgárságával: hogy a polgári életforma garantálásával egyidejűleg a fasisztá polgártól nagy lelki, társadalmi és anyagi erőfeszítéseket is megkövetel az új életrend. A kispolgári formát iparkodik megtölteni a fasiszmus fokozott szociális felelősségérzettel, öntudatos hősiességgel, a polgártól iparkodik harcossá lényvélni: ez a fasiszmus követelményeinek egyik mély igénye, s nagy kérdés, bírja-e, tudja-e, vállalja-e Dupont az ehhez szükséges lemondást, fejelemet, áldozatokat? Ez a kérdés, mikor a német és olasz megállapodás kétértelmű kezdenek Dupontban, a fasisztában. Bizonyos, hogy egy sugárzó értelmű, kritikára hajlamos, mástól évszázadon át gyökeresen másféle eszmények szolgálatára nevelt népet, mint a francia, nem lehet „M. Philippe Pétain”-kezdett enunciaciókkal egyik napról a másikra átnevelni. Azt sem tudom, lehet-e egyáltalán, s nincs-e igazuk a németeknek, akik mély gyanakvással szemlélik ezt az átöltözést? Erre csak az idő tud felelni. De minthogy szó sincsen már arról, mintha a Chez Dupont tout est bon helyzet még fennállna, meg kell várni az átalakulás lelki, társadalmi színvonalát, mielőtt megítéljük Dupont új magatartását. Kitűnő fajta és nagyon okos. Gyorsan és energikusan cselekszik: különösen, ha nem lehet másként és van miért. Most meg kell értenie: hogy polgárnak lenni nem papucsos valami, hanem hősi feladat. Eppen azzal foglalkozik, keménykalapban és esernyővel a hóna alatt, hogy ezt megértse.

Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter Németországba utazik

Halifax elutasító beszéde után Németország kész a háború folytatására. — Hull amerikai külügyi államtitkár a nyugati földgömb biztonságának megvédéséről

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Ion GIGURTU mérnök, miniszterelnök és MANOILESCU Mihai tanár, külügyminiszter a hét folyamán rövid látogatásra Németországba utaznak. A román államférfiakat Hitler vezér és kancellár, valamint Ribbentrop birodalmi külügyminiszter fogadják németországi tartózkodásuk alatt.

Berlin. (Rador.) Kedd reggel a következő hivatalos jelentést adták ki: Ion GIGURTU, Románia miniszterelnöke és MANOILESCU Mihai, Románia külügyminisztere a hét folyamán rövid látogatásra Németországba érkeznek. A két államférfiú kihallgatáson jelenik meg Hitler vezér és kancellárnál és tanácskoznak fog Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel.

A német békeajánlat visszautasítása után

Berlin. (Rador.) Német hivatalos körökben Halifax tegnapi rádióbeszédével kapcsolatban a következő álláspont alakult ki:

— A kocka el van vetve. Az angol külügyminiszter Hitler beszédére végérvényesen nemleges választ adott. Az angol kétszínűség és az ösztönös teljes hiánya tetőpontra hágott. Halifax lord beszéde hasonló az agonizáló haláltusájához, aki ugyanakkor e súlyos helyzetet népe előtt eltitkolja. Mi az angol külügyminisztert ezen az uton nem tudjuk és nem is akarjuk követni. Halifax nem akarja elfogadni Hitler békeajánlatát és nem érez együtt azokkal a történelmi felelősségtől, de ugyanakkor emberiség által ültött szavakkal, amikben a vezér leszögezte azt, hogy nem célja az angol világbirodalom fönkretelete. Németország és annak közvéleménye tudomásul veszi Halifax választát, aki azon a nézetten van, hogy az angol birodalom nem omlhat össze. Hitler nem fenyegetteit senkit, mint azt Halifax állítja, hanem levonta logikus következményeit a jelenlegi politikai, katonai és gazdasági konstellációnak. A jövő fogja megmutatni, hogy a Vezér által mondottak fenyegetések voltak-e, avagy a reáltáshól folyó észszerű következmé-

nyek. Halifax azt hiszi, hogy Anglián kívül még van állam nagyszámmal, sőt kontinens is, amely az angol államférfiak álláspontjának ad igazat. Mi nem szállunk vitába — hangzik tovább a német hivatalos körök részéről adott információ — a történelem fogja megmutatni, hogy az angol kontörtálasz, szószaporítás, a saját javukra beállított álbölcsekedés, nem különben a valáserkölcsi nézőpontok túlnálul való kihangsúlyozása, az igazi államférfiúi erény és a népek érdekét szolgáló gesztus-e. A birodalomnak már nincsen több mondanivalója mindazon felül és túl, amiket a Vezér kinyilatkoztatott. Nagynémetország minden fia azt olvassa ki Halifax beszédéből, hogy az angol kormány és az angol nép „nem”-et mondott. Erre azonban csak egyetlen viszontválasz van és ez a válaszadás nem szóban és nem írásban fog történni. Ami végül a vallásos érzés és a valláserkölcsi momentumok belekeverését illeti a politikába, erre is csak egyetlen mondatban reflektál a német közvélemény: Németországban az az érzésünk, amikor a hipokrita és ugyanakkor az evangéliumot idéző angolt halljuk, mint amikor az ördög imádságos könyvet szorongat a kezében.

A Berliner Börsenzeitung megállapította, hogy Anglia visszatartotta a feléje nyújtott baráti jobbot és ezzel szembeszállt az értelem, a józan-ság és az igazi emberesség parancsszavával. Anglia ural katasztrófába sodorják hazájukat és ha a veszedelem már elkerülhetetlen lesz, akkor hűnös munkájuk örökségét majd otthagylák másoknak. Halifax tegnapi beszéde után a német közvélemény és a világ már nem kíváncsi Churchill szavaira, Anglia döntött és az élet-halálharcot választotta.

A Hamburger Fremdenblatt leszögezi, hogy Anglia a józan ész politikája helyett a veszedelem ösvényére lépett, most már a fegyvereké a szó, amelyeknek eldördülésére Hitler kancellár adja meg a jelt.

Róma. (Stefani). Ciano gróf a következő táviratot küldte Ribbentrop német külügyminiszternek:

— Németország elhagyása alkalmából nem mulaszthatom el, hogy legmélegebb köszönetemet ne felejtsem ki azért a fényes fogadtatásért és vendégszeretetért, amelyben Berlinben részem volt. Kérem adja át üdvözlőmetet

Az olasz sajtó bírálatá

Róma. (Rador.) A Messagero mai száma Halifaxnak Hitler beszédére adott válaszával foglalkozik. A külügyminiszter — írja az olasz lap — azt kívánja, hogy az angol dominiumok kötelezzék magukat az öngyilkosságra.

Halifax igazságos békéről beszélt és ugyanazt az „igazságos béke” kifejezést merészelte használni, amit Mussolini. De a két fogalom között súlyos különbség áll fenn. Mussolini a versaillesi szerződés nélküli igazságos békére gondolt, míg Halifax vissza akarja állítani Versaillest és rá akarja erőszakolni Európára az angol hegemoniát. Az angol béke nem fog elkövetkezni — írja a Messagero — és erről Halifax maga is meg van győződve. Az angol külügyminiszter a dominiumoktól öngyilkosságig menő áldozatot kíván és a világ kíváncsian várja, vajon ezek hajlandók is lesznek erre?

Hitler kancellárnak azért, hogy résztvehessen a július 18-án megtartott birodalmi gyűlésen, ahol az Ön nagynevű felettese kijelentette azt, hogy Olaszország és Németország elválaszthatatlanok és hogy a tengelyhatalmak győzelmé biztosítva van.

Newyork. A Newyork Herald Tribune írja: Németországnak az Anglia elleni támadás kérdésében gyors cselekvésre kell magát határoznia. A német légi és tengeri haderő, vagy azonnal megkezdheti az Anglia elleni offenzívát, vagy pedig a legközelebbi tavaszig kell várnia. Már rövidesen a kezezőtlen időjárás következik be, amely lehetetlenné teszi az offenzíva sikeres keresztülvitelét.

Ottava. (Rador.) A nagy kanadai lapok részletesen foglalkoznak Hitler kancellár beszédével. Az egyik lap ezzel kapcsolatban csak ennyit ír: Az események tovább fejlődnek épp úgy, mintha ez a beszéd el sem hangzott volna. A Gazette de Montreal válasza: Hitler kancellárnak csak egyetlen választ adhatunk és azt Nagybritannia meg is fogja adni. A brit szigetek meg tudják védelmezni magukat.

Ugyanakkor Halifax lord úgy állítja be az angolok jelenlegi tevékenységét, mintha az modern keresztshadjárat lenne.

Róma. Halifax angol külügyminiszter tegnapi rádióbeszédével kapcsolatban olasz körök mélyen elítélik azt az elutasító álláspontot, melyet az angol államférfi Hitler békefelhívásával szemben tanúsított. Olaszország illetékes körei a külügyminiszter beszédében bizonyítékát látják annak, hogy az angol demokráta mentalitás nem tud vagy nem akar,

Borzalmas erejű legitamadás angol kikötők ellen

Berlin. Német lapok amerikai tudósítói semleges helyekről kapott értesülés alapján számolnak be a legutóbbi angolországi német bombatámadások eredményéről. Így egy ma Newyorkba érkezett holland hajó parancsnoka és utasai elmondották, hogy szemtanúi vol-

a realitás józan álláspontjára helyezkedni. Az angol külügyminiszter beszéde nem volt méltó és elvárhatóan intellektuális válasz a vezető történelmi kijelentéseire, hanem az inkább beillett templomi prédikációnak vagy szentbeszédnek, ahol a jámborság köntösébe öltözve adnak választ a fiatal nemzetiszocialista Németországnak. Halifax a szent ember mezébe öltözve az Uristen segítségére appellál: hogy a Mindenható mentse meg ezt a rendszert, ezt az uralmat és adjon segítséget ahhoz a keresztshadjáratához, melyet a plutokrata Anglia a fiatal nemzetek ellen akar vezetni.

Gibraltár készül az ostromra

Madrid. (Rador.) Ideérkezett jelentések szerint Gibraltár fölött hétfőn 10 órakor és 14 óra 30 perckor jelentek meg ellenséges repülőgépek anélkül, hogy bombázták volna a kikötőt. Az angol légvédelem akcióba lépett. Gibraltárban egyébként az összes üzletet bezárták és Látina felé vezető úton az összes benzint és kőolajtelepeket eltávolították, mert ott készítik az új véderősáncokat.

TANGER. A gibraltári lakosság nagy tömegekben menekül a gyarmatokra. A menekültek szerint az utóbbi napokban sokkal többet szenvedett Gibraltár, mint azt az angol jelentések feltüntetik. Különösen az arzenál és az állomás sok bombatalálatot kapott.

London. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenté: A nyersanyagkészletekben tapasztalható hiányokat annyira pótolják, hogy a kivitt teljes mértékben helyreállíthatják. A kormánynak az a szándéka, hogy a kivitt fenntartsa és ennek érdekében szükség esetén bizonyos megszorításokat fog alkalmazni a belső fogyasztásnál.

tak, amikor egy nagyobb német bombavető légitámadás érkezett az angol partok felé. A holland hajó utasai elmondották, hogy a kikötők bombázásának hatása rettenetes volt, szemlélő látásra gyulladtak ki hatalmas üzemek, raktárak és berendezések és a robbanó bombák következtében számos nagy hajó elsülved.

A szemüveg

Írta: Gellért László

A két férfi elbucszott egymástól a Pompe-szálloda halljában s a magasabb férfi ruganyos léptekkel sietett az emeleti szállodai szobájába. Még hallotta, amint a másik utána kiáltott: „Joel Ne feledd el, hogy pontban déli tizenkettőkor kell aláírnod a szerződést! Egy percet se késő!”

Amikor felért, lehúzta a redőnyöket és előkészületeket tett a lefekvésre. A szekrényből pazar sötétvörös pizsamát vett elő, amelyen gyönyörűen himzett J. Q. monogramot ékeskedett. Ezt a pizsamát, a monogramot és a monogram gazdáját legálább tízmillió amerikai bakfi ismerte fényképről. A newyorkiak meg a szinpadról személyesen is. A pizsamás fénykép alá, amelyen J. Q. széles mosollyal, nyugodalmasan nézett a külvilágba, rendszerint azt írták a sajtófőnökök: „Joe Quilt, a világhírű színész otthonában.” Ez a megállapítás borzasztó nagy hatással volt az ifjú hölgyekre, akik Joe-ban vélték felfedezni a férfi Greta Garbót.

Joe azonban egészen máásra gondolt a lefekvés előtt. Az ágya mellett kis asztalkán újság- és könyvhegyek tornyosultak. A betűk felé vetett éhes pillantást. Gyorsan levetkőzött és valami egészen fantasztikus rejtekhelyről kis kulcsot vett ki. Ezzel viszont az asztalka egyik titkos rekeszét nyitotta ki, ahonnan gondosan kihúzott egy — szemüveget. Az ágyba vetette magát, elhelyezkedett, gyors mozdulattal az orrára illesztette a szemüveget és máris habzsolta az újságokat. Egyedül volt, nem látta senki, tehát azt tehetné, amit akart. Erre az egyedülre sokszor volt szüksége Joe-nak. Ugyanis a női szívek bálványának, az eszményi férfi megtestesítőjének roppant kellemetlen szervi hibája volt: alig volt negyven éves és a szemét érezhetően meggyengültek. Az mellékes, hogy ez a gyengeség csak olvasásában gátolta, mert bejegesen érzékeny és rendkívül hű művészielke bár. Mit ehit, csak meg ne sejtsek, hogy szemüvegre van szüksége. Ezért társaságban úgy nyilatkozott, hogy nem ad a lapok véleményére, általában fütyül a sajtóra és elébe újságot senki ne merészeljen tenni. Ugyanezt hangoztatta az irodalom felől

És nem bánta, hogy emiatt üresfejűnek, nagyképűnek mondták. Amiért kárpótolta az a tudat, hogy tulajdonképpen szerepet játszik a külvilág előtt, a normálisan látó színész szerepét. Viszont haladni is óhajtott a korrál. Olvasni is akart. Ezért szerepet eszéneként egyedül maradni. Ilyenkor előkerült a számkivetett szemüveg és Joe Quilt nekivejtette magát a befűknek, falta az oldalakat.

Most, a Pompe-szállóban kevesett olvasott. Félórán belül Joe az igazak ajmát aludta. Megérezhetően fáradt volt a tegnapi repülőútról, amelyet Newyorktól Kaliforniaig megjárt. A híres newyorki színész előbb vonakodott a filmvárosba jönni, de Mr. Tall, az impresszáriója, olyan előnyös feltételekről beszélt, amelyeknek esetleges teljesülése megérdemel egy kis fáradságot. És ahelyett minden a legnagyobb gyorsasággal ment. Délben érkezett és este már kész szerződés-tervezetet nyújtottak át neki, amelyet az éjszakai órákig, az étteremben részletesen megvitattott impresszáriójával. És holnap dében már alá is írhatta a szerződést s belép az ünnepeit hollywoodi filmsztárok sorába. Ő, a negyvenéves, gyengeszemű bonviván, aki egy sort nem volt képes kibérezni a szerződés-tervezetből, esetleg Amerika elsőszámú kedvence lesz. A szerződés-tervezetet Mr. Tall olvasta fel neki, aki ismerte Joe-t, hogy mennyire „lusta” olvasni.

Másnap dél felé autóba ült és a filmvállalat palotájába hajtatott.

A filmvállalat palotájának tanácskozótermében mindössze négy kopasz ur várt Joe Quiltre, aki nyomban érezte, hogy valami kellemetlenség történik vele, amikor tudára adták, hogy Mr. Tall megbetegedett hirtelen és így nem lehet jelen a szerződés aláírásának szertartásánál. A kölcsönös bemutatkozások után, a legkopaszabb filmvezer rövid beszédet intézett Joe Quiltre. Vázolta a szerződés több pontját, amelyek általános helyesléssel találkoztak. Azután csak úgy mellékesen megjegyezte, hogy több pontban változtatást eszközölt az előző tanács a tegnapi szerződés-tervezeten és a hivatalos szerződést máris átadta Joe-nak, hogy tanulmányozza a megváltoztatott szakaszokat.

Joe Quilt megfontoltan vette kezébe a szerződés szövegét tartalmazó ívet. Megfontolt olvasást mimelt és közben pokolba kívánta az impresszárióját. Egy percnyi habozás után döntött. Nem

írja alá a szerződést! Szeliden az asztalra helyezte az íratot és kijelentette, hogy az új pontok nem megfelelőek és ha a régiakat vissza nem iktatják, akkor sem lehet aláírásról. Délután pedig repül vissza Newyorkba.

A filmvezérek fejháborodottan támadták Joe értésére adták, hogy csupán formai változások történtek, de Joe hajthatatlan maradt. Sőt, annyira megdühödött e szerencsétlen intermezzóban, amely egész hollywoodi karrierjét tönkretett, hogy külön husz százalék gázsijelést kért, már megállapított összegén felül. Tudta, hogy az teljesíthetetlen és éppen ezért, amikor maga mögött bevágta a tanácskozóterem ajtaját, nem is gondolt csak a hazautazásra. Míg a szállodában ott a legvadabb gondolatok száguldoztak át az agyán. Minden jóllátó embertársában ellenséget lát felfedezni. A szemüvegesek pedig, mintha gyanúsan kacagtak volna feléje: „Látod, te bolond színész! Mi nem szegyeljük, hogy szemüveget kell viselnünk és nem történnek velünk ilyen ostoba veltlenből fakadó balesetek...”

A szállodában éppen a ruháit hánnyta be nagy bördöndjébe, amikor csengett a telefon. Nem akart hinni a fülének, amikor a kagylón keresztül megismerte a kopasz filmvezer hangját. És még inkább hihetetlen volt, amit a hang reccsgett:

— Maga az Mr. Quilt? Vegye tudomásul, hogy az előző tanács megszávalta a maga követeléseit. A sarokba szorított bennünket, kénytelenek vagyunk engedni. Olyan határozott fellépéssel utasította vissza az új feltételeket, hogy összesen igazán csak nagy művészek szoktak megtenni. Megkapja a husz százalékot is. Nagy köbé maga, ravasz róka, kedves Mr. Quilt. Délután újra látni akarjuk. A viszontlátásra!

Joe örömeiben körüláncolta a szobát. Ez szerre csak valami reccsent a lába alatt. A szemüveg volt, amelyet tegnap este elfelejtett a padlóra. Joe diadalmasan nézett rá és még rugott is egyet rajta. Azután felcsengett a szobalányt:

— Nem tudom, hogyan került ez a szemét a szobámba. Seperte össze az üvegdarabokat és vigye ki innen.

Joe Quilt e naptól kezdve nem olvasott semmit. Impresszárióját is kidobta. Sztár volt!

A német és az olasz hadjelentés

Berlin. (Rador.) A vezéri főhadiszállás felenti: Egyik kisebb tengeralattjárónk erősen biztosított hajókaravánból 18.000 tonna bruttoregiszter ürtartalmú hajóteret súlyszettelt el. Légihaderőnk egységei Anglia és Skócia felett felderítő repüléseket végeztek. A repülők megtámadták az ellenség katonai berendezéseit, repülőtereit valamint léghárító és fényszóró osztagainak állásait. A La Manche-csatornában és Anglia keleti partjain több találatlalt megrongáltunk 3 újabb kereskedelmi hajót. Az ellenséges repülőgépek július 23-ára virradó éjszaka is folytatták nem katonai célpontok ellen irányuló támadásait. E támadások alkalmával egy faluban a templom és néhány lakóház megrongálódott. Léghárító repülőink egy ellenséges repülőgépet lelőttek. Csak most derült ki, hogy a néhány nap előtt Wilhelmshafen ellen intézett ellenséges támadás alkalmával további 2 ellenséges repülőgépet lőttünk le és ezzel az itt felölt angol repülőgépek száma most már hatra emelkedett.

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség közli az olasz főhadiszállás 14-ik számú hivatalos jelentését, amely így szól: Észak-Afrikában eredményes bombatámadásokat intéztünk az egyiptomi határ mentén levő Marsa Matru és Sidj Beran angol katonai támaszpontok ellen. Kelet-Afrikában eredményesen bombáztuk Valet támaszpontot. Az ellenség bombázta Dire-dauat, azonban a támadás károkat nem okozott. Egy benzínölt életét veszítette.

Bonyodalmak várhatók Anglia harmadik háborus költségvetése körül

Róma. A Tribuna szerint Kingsley Wood táncfő kancellár beteresztli az alsóházba a harmadik háborus költségvetést, amely 1432 millió font hiányról kíván gondoskodni. A lap szerint a képviselők körében mozgalom indult meg, hogy a költségvetést ne fogadják el és ezzel Churchill kormányát lemondásra kényszerítsék, hogy olyan kormány kerüljön Nagybritannia élére, mely Hitler békefelhívását tárgyalás alá veszi.

Békét akarnak a délafrikai burok

Lissabon. (Rador.) A délafrikai bur egyesületek 60 ezer aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be Smuts tábornoknak, amelyben kérték, hogy Délafrika nyomban szüntesse be a háboruskodást Németország ellen. A tábornok a kérés teljesítését megtagadta, a burok erre elhatározták, hogy javaslatukat beteresztik az angol parlamentbe. A délafrikai diákszövetség ugyanakkor kérvénnyel fordult a tábornokhoz, de be is jelentette, hogy a nemzeti diákszövetség tagjai nem hajlandók fegyvert fogni Németország ellen és követelik az ellenséges rádiópropaganda, valamint a hadműveletek beszüntetését a Birodalommal szemben.

Az angolok Hollandiából vagy Amerikából láthatják el magukat petróleummal

Róma. A „Curentul“ római jelentése szerint a palesztinai petróleumszállítások utjának elzárása következtében az angolok Holland-Indiából, vagy Amerikából láthatják el magukat petróleummal. Ezek a szállítások azonban rendkívül nehezek. Holland-Indiából a Földközi-tengeren vezet a legrövidebb út. Suez és Gibraltár azonban támaszpontok helyett nemsokára valószínűleg valószínű csapdája lesz az angol hajóknak, az Afrikát megkerülő út pedig nagyon hosszú.

Svédország kitar a semlegességi politika mellett

Stockholm. A svéd kultuszminiszter beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy Svédországnak az európai változásokkal szemben is meg kell tartania függetlenségét. Ezt pedig csak a semlegességi politika folytatásával lehet elérni. Az a szállítási engedély, amit a svéd területen át a németeknek adott a svéd kormány, összeegyeztethető a semlegességi politikával. Kifejtette ezután a kultuszminiszter, hogy a blokád miatt elvesztett piacok pótlására Svédország új kereskedelmi megállapodásokat kötött.

Az őszi választásokkal kapcsolatban leszögezte, hogy nemzeti koncentrációra van szükség.

ség, mert a nemzeti egység ma parancsoló szükség.

„Tunisz megvédi magát“

Rómából jelentik. Az olasz lapok éles hangon foglalkoznak az északafrikai francia hatóságok magatartásával. Ezek az afrikai francia területek. — Irják — dominiomoknak tekintik magukat és azt hangsúlyozzák, hogy háború nélkül senki sem teheti be lábát az afrikai francia területekre. Tunisz katonai ereje töretlen. A francia afrikai gyarmatok magatartását a vichy-i kormány is bátorítja — írja az olasz sajtó.

Máltai jelentés szerint tegnap a sziget ellen három ízben intéztek támadást ellenséges repülőgépek.

A osaládi birtok védelme Franciaországban

Vichy. (Rador.) A francia igazságügyi miniszter előterjesztésére a kormány törvényrendeletet adott ki a családi birtok védelméről. Kimondja a rendelet, hogy a 200—400 ezer frank értékig terjedő családi ingatlanvagyon még akkor sem lehet az örökösök kö-

Daladier nem vette komolyan a lengyelországi francia katonai bizottság jelentését

Genf. A Le Jour, az Echo de Paris és a Le Petit Dauphinois című francia lapok ismertetik azt a titkos hadjelentést, amelyet 1939-ben a német—lengyel háború folyamán a Lengyelországban időző francia katonai bizottság küldött Daladier miniszterelnök hadügyminiszternek, valamint a francia nagyvezérkar több más vezető személyiségéhez. Ez a Lengyelországban működő francia katonai bizottság, amely közvetlen közlel szemlélhette a hadműveletek lefolyását, olyértelmű jelentést küldött Párisba az illetékes vezérkar személyiségeknek, hogy óriási veszély rejlik a német hadsereg mindentátító mechanizmusában, megszervezettségében és lendületében. A párisi legfőbb katonai körök azonban kinevetették ezt a szakszerű jelentést és azzal indokolták a lengyelországi német győzelmet, hogy a lengyel hadsereg gyengébben felszerelt és tökéletlenebbül kiképzett egységekből állott, mint a német haderő. Azt a feltevést azonban meg sem engedték, hogy Franciaország és Anglia hadserege ne tudjon ellentánni győzelmesen a német hadiegységeknek.

A francia nép most olvasott először hiteles fordításban Hitler-beszédet

Berlin. A Német Távirati Iroda az Oeuvre című francia lap egyik cikkét közli, amelynek „Hazugság uralma“ a címe. A cikk elmondja, hogy Franciaország ezuttal először ismerheti meg Hitler német birodalmi vezérnek a biro-

Smuts tábornok bizik Angliában

Londonból jelentik. Smuts tábornok, Délafrika miniszterelnöke rádióbeszédében foglalkozott Hitler beszédével.

Kifejtette, hogy Hitler azért ajánlott békét, mert tudja, hogy Anglia legyőzése nélkül győzelme mit sem ér. Semmi olyan nem történt eddig, ami nyilvánvalóvá tenné, hogy Angliára is olyan sors vár, mint Franciaországra. Az angol nép egységesebb, mint történelme során bármikor. Németországnak eddig csak az elő-örökkel volt dolga és a főellenség még hátra van. S hogy a főellenség hogy tud harcolni, bebizonyította a dunkerquei csata, amikor a teljes német légi és gyalog sági haderő harcolt egyetlen város ellen, mégsem tudta a „csapdába esett“ angol expedíciós hadtestet megsemmisíteni. Anglia a szabadságért harcolt és a szabadság jegyében akarja átszervezni Európát. Ezzel szemben Hitler új rendje gépesített Európa lenne, amelyet a nemzeti szocialista ideológia és nemzeti szocialista gazdasági rendszer fogna össze. Az egyéni és nemzeti szabadság, a gondolat-, sajtó- és vallásszabadság teljesen megsemmisülne.

Az amerikai köztársaságok közös védnöksége alá akarják helyezni az európai államok amerikai birtokait

Havanna. A panamerikai konferenciát ünneplés külsőségek között megnyitották. Az elnök megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy Amerika ma a demokrácia védőereje. A panamerikai konferencia célja: mindent megtenni a demokrácia fenntartásának érdekében. Különbösen a havannai panamerikai konferenciát az Egyesült Államok kezdeményezésére hívták össze. A konferencián az európai háború eseményei következ-

zött felosztani, ha az örökösök így rendelkezne. A családi vagyonnak vagy a főörökös kezében kell megmaradnia vagy a részörökösöknek együttesen kell azt kezelni. A kormány bejelentette, hogy ez a bevezetője azoknak a sorozatos családvédelmi intézkedéseknek, amelyeket a kormány programjával ismer-

dalmi gyűlésen elmondott egyik beszédét hiteles fordításban. Eddig mindig eltitkolták a vezér és más külföldi hatalmak vezető államfőirainak beszédeit, mert a háborús uszítóknak rendkívül veszélyes lett volna, ha az átlag-francia valahonnan elfogadható békeajánlatról hall. Nem tudott annakidején a francia nép Európáról. Mindezekért a felelősség az akkori francia és angol kormányokat terheli. A francia nép a hazugság jegyében élt és most végre elérkezett a nyers igazságosság ideje. Franciaország pedig csakis ennek a nyers igazságosságnak a segítségével támadhat majd új életre.

Franciaország ismét bekapcsolódik a nemzetközi posta-forgalomba

Clermont Ferrand. A francia posta vezérigazgatósága rendeletet adott ki, melynek értelmében a külfölddel újból megnyílik a posta és táviróforgalom. A postaigazgatóság rendlete szerint a levélforgalom az egész világra megindul. Az Európába szóló leveleket Lyonban, a más földrészekre címzett levélküldeményeket Bordeauxban összpontosítják. Táviratok küldhetők az egész világba, kivéve a németek által megszállott francia területet, Belgiumot, Hollandiát, Dániát, Norvégiát, Luxemburgot és Lengyelországot. Angliába levelet és táviratot akadálytalanul lehet küldeni.

szemben Hitler új rendje gépesített Európa lenne, amelyet a nemzeti szocialista ideológia és nemzeti szocialista gazdasági rendszer fogna össze. Az egyéni és nemzeti szabadság, a gondolat-, sajtó- és vallásszabadság teljesen megsemmisülne.

Lehet, hogy Európa népel a még borzalmasabb éhínség elkerülése érdekében elfogadják a német bilincseket. Anglia azonban ezt megakadályozza. Rendnek kell elkövetkeznie Európában. A szabadságnak szervezettséggel kell párosulnia, s központi szervezet kell, hogy irányítsa Európát. Kereskedelmi és pénzügyi téren a legtökéletesebb szabadság, társadalmi téren szociális igazság, a nemzetek egymás közötti érintkezésében az erőszakot mentesített nemzetközi jog. Szabad emberek nemzeteknek szabad Európája — magacsinálta Führerek nélkül.

tében felmerült kérdéseket tárgyalják meg. Letárgyalásra kerül többek között az a javaslat is, hogy közös védnökséget létesítsenek a Németország által elfoglalt államok nyugati félgömbben lévő birtokai fölött. Ezenkívül letárgyalják egy panamerikai kartell létesítésének tervét is. Ez a kartell rendelkezne az amerikai államok árutörlőségei fölött.

Havanna. (Rador.) Hull amerikai külügyi ál-

URANIA: Nagyjelmek színháza. Tel.: 42-32.

3, 5, 7, 15 és 9 15

Az UFA híradószolgálat bemutatja 2800 méter hosszban, 12 felvonásban, a Nyugati villámháboru eseményeit

Norvégiai harcok, Belgium, Hollandia és Luxemburg meghódítása. A franciaországi nagy offenzíva, a Compiègne-i erdőben Hitler kancellár fogadja a francia delegációt és megkötik a német—francia fegyverszünetet. 2 órai teljes műsor. A tolongások elkerülése végett kérjük, jegyeről idejében gondoskodják!

lamtitkár a pánamerikai konferencián beszédet mondott és ebben kijelentette: az Egyesült-Államok kormányva hozzájárul ahhoz a javaslatához, hogy az összes amerikai köztársaságok közös védelmi rendszerét a nyugati félgömbön lévő európai birtokokat. Hull többek között a következőket mondotta:

— Nem gondolunk arra, hogy beolvassuk ezeket a birtokokat, vagy pedig kiteriesszük reánk felségjogunkat és nem akarjuk őket valamilyen formában befolyásunk alá vonni. Viszont semmiesetre sem járulhatunk hozzá ahhoz, hogy ezek a birtokok az európai nézeteltérések rendezése során csere tárgyat képezzenek vagy pedig harctérré változzanak át ezen nézeteltérések rendezése során. A fentemlített és esetleg bekövetkező események veszedelmét elcsinthatnak a nyugati félgömb békéje és biztonsága szempontjából ugyanakkor pedig felhasználhatók lehetnének arra, hogy az amerikai rendszertől idegen rendszerek szülessenek.

Az amerikai külügyi államtitkár ezután a következő javaslatot terjesztette elő:

1. Fokozzák a pánamerikai pénzügyi és gazdasági véleményező bizottság működését az amerikai államok közötti kereskedelmi forgalom kiépítése céljából. 2. Könyvtsek meg az amerikai államok természetfölöslegének elhelyezését. 3. Kössenek ezzel kapcsolatban olyan egyezményeket, amelyek a termelőket és fogyasztókat egyaránt kielégítik. 4. Tanulmányozzák azokat a módszereket, amelyek hozzájárulhatnak az amerikai népek életszínvonalának emeléséhez.

Beszédét Hull a következő szavakkal fejezte be:

— Tudatában kell legyünk annak, hogy milyen veszélyekkel kell szembenéznünk a jelenlegi világhelyzet miatt. Ezen veszedelmek ellen teljes és hathatós védekező-eszközöket akarunk alkalmazni.

Newyork. (Rador.) Németország és Franciaország amerikai követel biztosítékot adtak a hannai pánamerikai értekezleten résztvevő államok képviselőinek arra nézve, hogy Németország nem fogja megkísérelni, hogy birtokába kerítse Martinique szigetét, vagy valamely más amerikai francia birtokot.

Hono'lu. (Rador.) Az Egyesült-Államok flottájának egy részét titkos hadgyakorlatokra a Csendes óceán déli részére vezényelték, ahol a Christmas-szigetek ellenőrzését látják el az angol flottával együtt.

A franciáknak ítélték az USA-ban rendelt vitás száz repülőgépet.

Newyork. (Rador.) Ismeretes, hogy Sumner Welles közvetített az amerikai francia és angol nagykövet között annak a 100 repülőgépnek ügyében, amelyet a háboru elején közös francia—angol vásárló bizottság rendelt az USA-ban. Most döntöttek ebben a kérdésben és az angol nagykövet követelése ellenére úgy határoztak, hogy a 100 repülőgép a martiniquei francia főparancsnokság tulajdonában marad és nem szolgáltatható ki az angoloknak, mert a vételi szerződés értelmében az amerikai partokat elhagyott szállítmány annak adandó ki, akinek címére elküldték.

A demokrata szenátorok Roosevelt harmadszori jelölése ellen

Newyork. (Rador.) A ma reggeli newyorki lapok feltűnést keltő hírt közölnek arról, hogy a demokrata szenátorok egy csoportja elhatározta, hogy nem vesz részt az elnökválasztási propagandában, mert

tiltakozni kívánnak ezzel a magatartásukkal Roosevelt harmadik jelölése ellen.

Ezek a szenátorok Rooseveltnek azt az önkényes elhatározását is rosszalják, amellyel rákényszerítette a kongresszusra Wallacenak elnökhelyettesévé történt jelölését. Nyilatkozott az egyik ilyen elégedetlenkedő demokrata szenátor és kijelentette, hogy

inkább halászni mennek az őszi hónapokban, semmint hogy Rooseveltnek segítségére legyenek az elnökválasztási propagandában.

Wilkie republikánus jelöltségét 4 demokrata szenátor is támogatja. Egyébként a Coloradoban nyaraló Wilkie kijelentette a lapok munkatársainak, hogy augusztus 17-én az Indiana állambeli Aloundból rádióbeszédet mond és bejelenti azt, hogy elfogadja a republikánus párt részéről történt jelölését az elnöki állásra. Ez a beszéd lesz a bevezetője a Roosevelt elleni választási harcoknak.

Az új japán külügyminiszter szerint

A diplomáciában is át kell térni a villámháborúra!

Tokio. (Rador.) Matsukuo, az új japán kormány külügyminisztere nyilatkozott a sajtó képviselői előtt.

— A diplomáciában, hasonlóan a háborus rendszerekhez, a villámháborúra kell berendezkedni — mondotta a külügyminiszter. — Nekem is az a nézetem, amit Kohajasi kereskedelmi és iparügyi miniszter kifejtett, hogy feltétel nélkül közeledni kell a tengelyhatalmakhoz és Japánnak függetlenségét kell magát Angliától. A Távolkelet nemzetgazdasága nem függhet többé az angol-szász és amerikai érdekektől.

Kavada japán pénzügyminiszter úgy nyi-

latkozott, hogy módosítani kell Japán eddigi pénzügyi politikáját és racionalizálni kell az elsőrendű közszükségleti cikkek forgalmát.

Molotov hosszasan tárgyalt a magyar követtel

Róma. A Telegrafo című lap moszkvai teletés alapján közli, hogy Molotov szovjet külügyi népbiztos hosszasan kihallgatáson fogadta a moszkvai magyar követet. Molotov ez alkalommal részletesen válaszolt minden Kelet Európát érintő kérdésre és kifejezte azt az óhaját, hogy a Szovjet Íószomszédú VÍ szonyt akar fenntartani Magyarországgal és a gazdasági kapcsolatok kimélvítését kívánja.

Ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága

Tizezer vagon tűzifa behozatalát engedélyezték

Bucuresti. A kormány gazdasági bizottsága kedden este Gigurtu Ion miniszterelnök elnökölte alatt ülést tartott. Az ülés elején dr. Gh. N. Leon pénzügyminiszter vázolta az ország pénzügyi helyzetét és ismertette azokat a pénzügyi intézkedéseket, melyek foganatosítása szükséges.

A gazdasági bizottság ezután a paraszt-szöttek vászon árát kg.-ként 56 leiről 71 leire emelte, mint egyik bevezető intézkedést a mezőgazdasági népesség színvonalának emelésének. Engedélyezte a bizottság 10 ezer vagon tűzifa behozatalát Bulgáriából. Constanta város ré-

szére. Ezután a hus árának megállapításával foglalkoztak. A marhahus árát maximálták, kivéve ennek a husneműnek luxuskategoriáját.

A bizottság végül engedélyezte az 1937. évi bányatörvény 113. szakaszának módosítását és ennek következtében felemlék a bányakoncessziókkal kapcsolatos általajbérlet díjait. Az ülés utolsó tárgypontja a hadfelszerelési miniszter jelentése volt, aki beszámolt a hadfelszerelés jelenlegi állásáról és ismertette a jövőbeni szükségleteket e tekintetben. A kormány gazdasági bizottságának ülése este 21 órakor vért véget.

Temesvári mintára szervezik át az aradi szegényházat

Vlad Alexandru tábornok polgármester temesvári látogatása

Temesvári munkatársunk jelenti: Tegnap délelőtt aradi rendszámú autó állott meg a temesvári városháza előtt. Az autóval Vlad Alexandru tábornok, Arad város főpolgármestere érkezett. Vlad tábornokot dr. Baran Coriolan volt miniszter, Temesvár főpolgármestere fogadta. Arad főpolgármestere azzal a céllal utazott Temesvárra, hogy az ottani szegényházat tanulmányozza.

A temesvári szegényház a város határában, az ugynevezett Vörös Csárda közelében áll. A város husz holdat ajándékozott a szegényháznak, melynek mostani vezetője Miclea igazgató.

A szegényházba Vlad Alexandru tábornokot autón nemcsak Baran Coriolan dr., hanem Bogdan Antal dr. volt vármegyei prefektus, jelenlegi képviselő is elkísérte. A szegényház kapujánál a vendégeket Miclea igazgató és neje fogadta, akik azután megmutatták a tágas és szellős hálótermeket, ahol elkülönítve alszanak és pihennek a férfi és a női lakók. A szegényháznak jelenleg száz lakója van.

Vlad dr. megtekintette a szegényház zöld sárga és gyümölcsös kertjét, továbbá dísznövénykertjét és tehenészetét. A zöldsárga kert és gyümölcsös, valamint a dísznövénykert teszi lehetővé, hogy a városnak aránytalanul kis összeget kell fizetnie a szegényház fenntartására, annak ellenére, hogy a bennlakók nagyon jó és ízletes háromfogásos ebédet, jó vacsorát és reggelit kapnak. A tehenészet, melyben jelenleg négy fejőstehén van, bőven ellátja a szegényházat tejjel, tejföllel és mindennemű tejfélével, melyre a szegényházban különösképen szükség van.

Vlad Alexandru tábornok, főpolgármester a legnagyobb figyelemmel tanulmányozta a

temesvári szegényház ügymenetét és közölte Baran Coriolan dr. főpolgármesterrel, hogy az aradi szegényházat a temesvári minta alapján akarja átszervezni.

Vlad dr. a szegényház megtekintése után ismét a temesvári városházára hajtattott, majd rövid temesvári tartózkodása után Aradra utazott vissza. (Ike.)

Megérkezett a Beszarábiából hazatérők első csoportja

Bucuresti. Julius 19-én, pénteken este érkezett meg Iasiba a Beszarábiából hazatérők első csoportja, amely 322 felnőttből és 30 gyermekből állott. A hazatérők csoportját az ungheni-i átkelőállomáson Ionascu Traian királyi helytartó fogadta, aki a menekülteket hozó vonaton érkezett Iasiba, Iasiban azonnal élelmiszerral látták el a hazatérőket, majd orvosi vizsgálat alá vették őket. A Vörös Kereszt minden támogatást megadott számukra, Iasiban Ionascu királyi helytartó luxusautóján szállították a menhelyekre és kórházakba a megszállott területről hazatérteket.

A belügyminiszter rendeletére valamennyi menekült prefektus és polgármester július 29-én jelentkezni tartozik a belügyminisztériumban, hogy számot adjon mint mentették meg az állam vagyonát a kiürítések alatt.

Bucuresti. Az igazságügyminisztérium hivatalosan közli, hogy az összes menekült bírák, állami ügyvédek és bírósági tisztviselők elhelyezése megtörtént.

CORSO nyáron is a legnagyobb stágeret hozza! Nyitott tető!

Ma: 5, 7.15, 9.30

Közkívánatra visszahoztuk a legszebb bécsi operettművet! — Új kópia!

Bécs dalol, Bécs táncol

Hans Moser, Paul Hörbiger, Theo Lingner, Helly Finkenzeller

Teljesen új és nem repris UFA journalok!

MIT KOCKÁZTAT SZUEZZEL az angol világ-gazdaság?

A Földközi-tenger, mint az angol kereskedelem kúcsa

Mint emlékeztet, az angol kormány még április 30-án ki kellett jelentenie, hogy szükséges intézkedéseket fogantatni a Földközi-tengeren közlekedő angol hajók biztonságáért. E kijelentéssel egyidejűleg az angol kormány beszüntette kereskedelmi hajóira részére a földközi-tengeri közlekedést és utasítást adott, hogy a hajók ezentúl Afrikát megkerülve, a Jöreménység fokánál haladjanak el.

Az angol kormány minden lehetőséget elkövetett, hogy otthon ennek az intézkedésnek óriási gazdasági jelentőségét letompítsa, még is angol gazdasági körökben az intézkedés becsapó bombaként hatott. A kormány hangoztatta, hogy az intézkedést csak szükség esetén hajtják végre s hogy a körülmények rövid idő múlva ismét szabadabbá teszik a földközi-tengeri hajózást.

Mindezek a tág kormánybiztosítékok azonban korántsem voltak képesek megnyugtanni az angol gazdasági köröket s magát az angol közvéleményt. Hogy aggodalmuk nem volt alaptalan igazolta Olaszországban nemsokára bekövetkezett hadbalépése. Tudnunk kell, hogy Anglia ellátása szempontjából a Földközi-tengernek igen nagy jelentősége van. Már a szuezi-csatorna elkészülése óta — 1869. — a Földközi-tenger az angol impérium egyik legfontosabb összekötő vonalává vált. A Földközi-tenger — szuezi utvonal az angol birodalom legfontosabb tengeri utja ma mert lehetővé teszi legrövidebb úton úgy az angol, valamint a keleti áruk közti cseréjét az angol anyaország, a Távol-Kelet, valamint az angol keleti gyarmatok között. Anglia behozatalának mintegy 20—25 százaléka a Földközi-tengeren megy keresztül. A brit export India felé teljes egészében a Földközi-tengeren halad át, a Kelet-Ázsia felé irányított kereskedelem szintén, míg Ausztrália felé ötven százalékban.

Milyen árukat szállított Anglia a Földközi tengeren keresztül

A legfontosabb áruk, melyek a Földközi-tengeren át jutnak az angol anyaországba, a következők:

Indiából: mangán, arany, petróleum, réz, vasérc, wolfram, ólom, ezüst, juta, gyapot, kender, tea, rizs.

Ceylonból: tea, kaucsuk.

Maláji félszigetről: tea és cink.

Mindezekhez az árukhoz még hozzájönnek Észak-Afrika, Közép-Ázsia és Nyugat-Ázsia mindazon részeinek termékei, melyekkel Anglia virágzó kereskedelmét folytatott. Itt csak azt említenek meg, hogy Anglia petróleumbehozatalának 31 százaléka a Földközi-tengeren ment keresztül, még pedig 11 százalék magából a földközi-tengeri medencéből és 20 százalék távolabbi területekről. Szezen keresztül. Minden fent felsorolt cikkre Angliának okvetlen szüksége van, úgy is mint nyersanyag, úgy is mint élelmiszerre. Anglia semmi szín alatt sem tud lemondani e nyersanyagok zavartalan behozataláról. Azért adta ki az angol kormány a rendeletet, hogy a kereskedelmi hajók ezután változtassák meg irányukat, a Jöreménység fokánál megkerülésével.

Hogy a szuezi-csatorna használhatatlansága mily nagy idővesztést idéz elő, szemlélteti a következő kimutatás:

Távolság az angol Plymouth kikötőből:

Utirány	Jöreménység fokánál megkerülésével	tengeri-mérföldben	Idővesztés nap
Szezen át			
Bombay	6200	10,500	14
Honkong	9500	12,800	17
Singapore	8100	11,400	11

A távolság így meghosszabbodásának következménye elsősorban az, hogy az importált áruk kétségesen megdrágulnak. Ha e költ-

ségtöbbletet vállalja is az angol tengerészeti minisztérium, végeredményben csak az angol polgár erszénye érzi azt majd meg, emelt adók, vagy magasabb, különösen élelmiszerárak alakjában. Ennél azonban sokkal fontosabb az a tény, hogy e hajó-irányváltozás által maga Anglia ellátása került veszélybe. Egyre jobban érzik ma már Angliában a kereskedelmi hajók hiányát. Angliának sokkal több hajóra van ma szüksége, mint még tegnap a Szezen át való szállításhoz. Hogy csak egy példát is említsünk: Anglia 1938-ban Iránból 18 és fél millió hordó petróleumot hozott be, mely teljes petróleumbehozatalának 21 százalékát tette ki. Afrika megkerülésével a tengeri petróleumutak utja ma már nem 12, hanem 30 namba kerül. Vagyis csak egyedül a Perzsa-öbölben dolgozó angol kereskedelmi tonna-szükséglet 150 százalékkal növekedik.

Norvégia, Hollandia, Belgium és Dánia megszállásának jelentősége

A távolság meghosszabbodásához, valamint az egyre jobban érezhetővé váló angol tonnaszükséglethez még Norvégia, Hollandia, Belgium és Dánia elfoglalása is nagyban hozzájárul. Ezekből az országokból természetesen az Anglia felé menő kivitel teljesen kimaradt s Angliának a Kanadából és Új-Zélandból kell beszereznie az elmaradt cikkeket. Ez az új probléma azonban a következő képet mutatja: Anglia ezentúl be tudja szerezni ugyanazt a cikket, ugyanazon idő alatt Ausztráliából, a Jöreménység-fokánál érintésével, amit eddig Dániából beszerezett, azonban az angol tengerészeti minisztériumnak 16. egvenként 5000 brutto regiszter tonnás kereskedelmi hajóra van szüksége. Eddig ezt a munkát egyetlen Dániába induló hajó elvégezte.

A helyzet már általános: A Földközi-tenger nyugati részéből, sőt Egyiptomból Angliába induló áru-szállítmányoknak meg kell kerülniök Afrika déli partjait.

Fentieket összefoglalva elmondhatjuk hogy Anglia visszavonulása a Földközi-tengerből az angol hadigazdálkodást igen súlyos és nehezen áthidalható kérdések elé állította.

Hubay és Vágó nyilaskeresztes képviselők elvesztették mandátumukat

Budapest. (Rador.) A magyar képviselőház összeférhetetlenségi bizottsága tegnap tárgyalta Hubay Kálmán és Vágó Béla magyar nyilaskeresztes képviselők mentelmi ügyét, a kik ellen Teleki Pál gróf miniszterelnök tett összeférhetetlenségi bejelentést, mert kisebbségi kérdésben benyújtott törvényjavaslatukban a magyar állam szervezetét kívánták megdönteni. Az összeférhetetlenségi bizottság hosszabb tanácskozás után 11 szavazattal 1 ellenében

Hubay Kálmán és Vágó Béla nyilaskeresztes képviselőket megfosztotta mandátumuktól.

Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök az összeférhetetlenségi bizottság ülésén a következő beszédet mondotta:

— Mint a magyar kormány felelős vezetője, e felelőség tudatában kijelenthetem, hogy semmiféle külső nyomást nem gyakoroltak Magyarországra belügyeire és legkevésbé nemzetiségi kérdésekben követendő álláspontunkra. Megyünk a magunk utján és azt szor-

Meghalt Marczali Henrik

Budapestről jelentik: Kedden délelőtt rövid távirati értesítés jelentette Budapestről, hogy Marczali Henrik, az európai hírnevű, kiváló magyar történetíró július 23-ra virradó hajnalban elhunyt. A nagyvirű történetíró 1856-ban született Marczaliban. Alsóbb iskoláit teológus atyja irányítása mellett végezte, középiskoláit Győrben és Pápán, míg egyetemi tanulmányait Budapesten, Berlinben és Párisban végezte. A budapesti gyakorló gimnázium tanárává 1880-ban nevezték ki, 1893-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagja lett, majd pedig a magyar történelmi társulat igazgatójává választotta. Ugyanabban az esztendőben a magyar tudományegyletem árpádkori és magyar történet nyilvános rendes tanáraként önálló tudományos történelmi munkát adott ki.

Marczali Henrik számtalan tudományos munkái közül a közönség előtt a legismertebbek az általa szerkesztett hatalmas munkát magába foglaló Kénes Történelmi Lexikonok a Magyarság Története II. József korában. Élénk munkát fejtett ki a nagy Pallas lexikon és a Révai nagylexikonának összeállításában és ezeken kívül számos folyóiratot adott ki, történelmi szemléket írt. A magyar tudományos világ mindenkor nagy elismeréssel emlékezett meg műveiről. Marczali Henrik évek óta, teljesen visszavonult életet élt. A magas-korú egyetemi tanárt betegség kínozta, de szellemi frissességét haláláig megőrizte. Halálát az egész magyar tudományos világ őszintén gyászolja.

Nem adnak ki új italmérésí engedélyt olyan helyekre, ahol nincs üresedés

Bucurestiből jelentik: A szeszjövődék igazgatósága legutóbbi ülésén kimondta, hogy ezentúl köcsnyben való italmérésre jogosító engedélyeket csak olyan községekben adnak ki, ahol a szeszjövődék 1911-es szakasza értelmében üres hely van új italmérés részére. A határozat értelmében minden kérelmet hivatalból és kivizsgálás nélkül elutasítanak, ha nincs üresedésben lévő italmérés. A július 4-ike elűt beadott kéresekre ez a határozat nem vonatkozik és ezeket a kéresek a vizsgálat eredményének beérkezése után esetről-esetre bírálja és dönti el a monopóliumigazgatóság. Ezzel egyidejűleg a monopóliumigazgatóság azt is elhatározta, hogy csak akkor engedélyezi az italmérés engedélyeknek ezentúl valamely külvárosi községből (comună suburbana) a városba, vagy a városból a községbe való áthelyezését, ha az új helyen üresedés van. Ha tehát nincs üresedés, az erre vonatkozó kérvényeket kivizsgálás nélkül elutasítják, viszont ha van üresedés, a helyi monopóliumigazgatóságok kivizsgálják a kiszemelt helyiséget és jelentést tesznek, míg a kérés felett kizárólag a monopóliumigazgatóság dönthet.

galmazzuk, hogy higgadt, ésszerű, egyensúlyt ismerő és jóakaratu magatartás uralkodjék a nemzetiségekkel szemben országunkban.

A nemzetiségek jogos érdekelt meg kell övni akik ez ellen vétenek azokat meg kell büntetni a közvéleményt ezirányban kell kockatni.

a magyar társadalmat ebbe a helyes irányba kell vezetni és a közigazgatás munkáját és ellenőrzését ebben a szellemben kell eszközölni. Ezek a mi elgondolásaink ennél a kérdésnél — folytatta Teleki miniszterelnök — és ez nagyobb biztonságot jelent a nemzetiségek körében, mint egyes olyan törvények, amelyek nemzetközi sugalmazásból adódnak. Az az óhajunk, hogy a magyarok és a nemzetiségek békében és megértésben éljenek és működjenek együtt és hogy országunk hazája legyen mindegyiküknek. Az az elv kell, hogy irányítson bennünket, hogy a nemzeti egységet teremtsük meg és ne a széthúzás magvát hintsük el. — fejezte be szavait a magyar miniszterelnök.

FORUM városban is nagy filmeket látszik. Tel.: 20-10.

Ma, a tavaszi szezon legjobb filmje:

Ha eljön a holnap...

a filmművészet felejthetetlen kettősével: Charles Boyer és Irene Dunne-el.
UFA hirdók a legújabb háborús eseményekkel. — Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órákor.

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-31. Burgonyajm: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár... 840 l... Negyedévre 210 l...
Félévre... 420 l... Egy hó. apra 70 l.

Papok acélsisakkal

Bristol püspöke pásztorlevelet adott ki, amelyben elrendeli, hogy az angol papoknak acélsisakot kell viselniük és légtámadások alkalmával az a szerepük, hogy megakadályozzák a pánik kitérését vagy annak továbbterjedését. (Távirati jelentés.)

Acélsisakos papok akik robbanó bombák közepette, összeomló házak tövében, menekülő emberek sodrában igyekeznek menteni az emberéletet: olyan lejegzetességei korunknak, hogy hadiszolgálatba állított alakjuknál nincs is beszédesebb bizonyítéka annak mi is történiük velünk és körülöttünk. A papi hivatás, a lelkipásztor élete és tevékenysége is a hadiszolgálat jegyébe került s a lelkes alakja ezennél nem csupán haldoklók fölé hajló, vigasztnyújtó emberi jelenség hanem tényleges résztvevője az eseményeknek. A hit szolgáit az események kiszójtják a templomokból, testi énségüket acélsisakkal védik, elvegyülnék a vér és vas perzselő fűrdőjében vergődő emberek között.

Igen ez korszerű jelenség, de éppenséggel nem újdonság. Gondoljunk csak azokra a papokra, akik seregek élén jártak akik harcok katonái voltak háborúknak, sőt a történelmi példák szerint nem egyszer fegyvert is fogtak. Számukra a hadviselés éppenséggel nem volt idegen s ha két ütközet között megoldották páncélzatuk szilait, letették kardjukat és sisakjukat, hogy a körülöttük lévő katonák lelki életével törődjenek, azért katonák voltak, a szónak abban az értelmében, ami a fegyverek erejével való harcot jelenti.

És éppen ez a körülmény ad különös jelentőséget az angol papok acélsisakbaöltöztetésének. Ez a körülmény mutatja, hogy több történelmi Európában, mint egymással versengő országok véres vetélkedése. A totális háború elnevezés nem csupán a hadviselő-eszközök korlátlan felhasználását, nem csupán a háborús övezetnek a mögöttes országokra való kiterjesztését jelenti hanem azt, hogy a társadalmi berendezkedés minden vonatkozására kiterjed a forrongás, aminek a háború csak külső kifejezője.

Nincs a társadalomnak olyan rétege, amely kivonhatná magát az események következménye, az eseményeket kiváltó okok hatása alól. Mindenre és mindenkre kiterjed a megrázkódtatás, amely a velőkizig s intézményeink életünk létünk alapjáig hatol. A kor jellegzetessége, hogy katoná a gyári munkás, a földet művelő szántóvető s katoná a csecsemő is, aki végeredményében éppen ugy része a háborúban álló nagy egésznek mint bármi vagy bárki más. Hadiszolgálatba állított asszonyok után, most Angliában a papok is tényleges egységeivé váltak a hadiszolgálatnak. Nem új jelenség. Csak jellemző, arra, hogy mit is jelent számunkra a totális háború, túl a hadi-műszaki fogalomkörön.

— A belügyminisztérium felhívása Bucuresti. A román rádió hírszolgálatának hivatalos közleménye: A belügyminiszter legújabb rendeletében újból nyomatékkal figyelmezteti az ország minden polgárát, hogy minden olyan politikai eigondolás és működés tilos, amely nem illeszkedik bele az egyetlen totális nemzeti román politikai rendszeren alapuló államéletbe. Ez a totális nemzeti román politikai rendszer a feltétele a közérdeknek és egyben lehetősége a nyugodt termelő munkának. Nehéz problémáink megoldásában ezt kell szem előtt tartani és minden ami ezzel ellentétes, vagy amely a törvény keretein kívülálló működés, nem egyéb — hangsúlyozza David Popescu tábornok belügyminiszter — mint a haza megvédésének szabotálása.

— Sidorovici országőrparancsnok és Göring marsall táviratváltása. Bucuresti. Sidorovici Teofil, az országőrség főparancsnoka Göring Hermannak, a Birodalom újonnan kinevezett marsalljának, magas méltósága elnyerése alkalmából üdvözlő táviratot küldött. Ma érkezett meg Bucurestibe Göring birodalmi tábornagnak távirati válasza, amelyben szívélyes köszönetét fejezi ki Sidorovici szerencsekívánataiért.

— A LEGFŐBB BIRÓI KAR BELÉPETT A NEMZET PÁRTJÁBA. Bucuresti. Ma délelőtt Andrei Radulescu, a Semmitőszék főelnökének és Constantin Viforeanu semmitőszéki főügyésznek vezetésével a legmagasabb bírói testület tagjai beiratkoztak a Nemzet Pártjába.

— Pacha püspök megkezdte nyári szabadságát. Temesvár. Pacha Agoston dr. megyéspüspök megkezdte nyári szabadságát és szombaton Herkulesfürdőre utazott.

— Dr. Buteanu Aurel és dr. Pavel Pavel pénzügyminisztériumi tanácsosok. Az erdélyi értelmiségi ifjuság Öfelségéhez intézett hódoló táviratát, amelyben bejelentették a Nemzet Pártjához való csatlakozást, elsőnek dr. Buteanu Aurel a volt Patria főszerkesztője és dr. Pavel Pavel ügyvéd volt nemzeti parasztpárti képviselő írták alá. A hivatalos lap most közli, hogy a kormány dr. Buteanu Aurel és dr. Pavel Pavelt a pénzügyminisztérium tanácsosaivá nevezte ki.

— Mátyás Jenő dr. új megbízatása. Megiruk, hogy az aradi származású kiváló budapesti közigazdász: dr. Mátyás Jenő újból jelentős tisztséget kapott: a Magyar Munkaadók Központjának lett elnöke. Ebből az alkalomból Arad ról számosan levélileg fejezték ki szerencsekívánataikat.

Hőhullám Amerikában

NewYork. (Rador.) Az Egyesült Államokban hat napja évek óta nem tapasztalt ériási hőség uralkodik. A meleg elérte az 50-55 fokot, hóguta következtében eddig 22 ember halt meg, a nyilvános fürdőkben pedig 111 ember vízbe fulladt, mert nem tudtak uszni és a mély vízbe kerültek. Az USA egyes államaiban a szárazság a tengertermést teljesen elpusztította.

— NÉPSORSJÁTEKOT VEZETNEK BE ROMÁNIÁBAN. Bucurestiből jelenti a Rador: Az Állami Osztályosorsjáték augusztusban új játékrendszert vezet be, az ugynevezett népsorsjátékot, amelynek naponta lesznek húzások. Egy-egy sorsjegy ára ötven lei lesz. A július 15-ről és 18-ról elhalasztott húzásokot augusztus 15-én tartják meg.

Tisztelettel értesitem az igen tiszteit közönséget, hogy a

FEKETE BÁRÁNY

vendéglő és szálloda

vezetését átvettém és szolid polgári szellemben a legremekbbr francia és magyar konyhával speciális grátarral, tisztán kezelt italokkal, naponta friss csapolású sörrel állók, a legolcsóbb polgári árákon, az igen tiszteit közönség szolgálatára. — Friss marosi halból halászlé. Szíves partifogást kérek.

— FÖLDRENGÉS DALMÁCIÁBAN. Belgrád. ből jelenti a Német Távirati Iroda: Pénteken és szombaton Közép-Dalmáciában heves földrengések voltak. A földet öt erős lökés rázkódtatta meg. Számos faluban a lakosságon pánik lett urra, mert a földlökések következtében egyes házak összedőltek, másoknak falai megrepedtek. (Rador.)

A bűvész gondja

— A kutyafáját, hová rejtettem a kulcsomat? ...

A kamara mozgalma a beszarábiai menekült kereskedők és iparosok segélyezése ügyében

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezúton kéri fel azon vállalatokat, melyek ezideig nem választottak még a kamarának a beszarábiai menekült kereskedők és iparosok segélyezésére vonatkozó felhívására, hogy legkésőbb e hó 27-ig jelentsék be a kamaránál hozzájárulásuk összegét, amely tetszésük szerint kiegyenlíthető több havi részletben is. A kamara a jelzett napon lezárja a gyűjtési akciót.

Az aradi kereskedő és iparostársadalom mély áldozatkészségéről tett tanúságot, amikor a kamara kéri szavára tömegesen juttatta el már eddig is a nemes célra szánt adományait. Mindjárt az első napokban kb. 200.000 lei gyűlt össze, amely összeg előreláthatólag jelentősen emelkedni fog még az ezután be- küldendő hozzájárulásokkal.

— ÖNGYILKOS LETT UJLAKI-MÜLLER PÁL, A MAGYARORSZÁGI TÉGLAGYÁRAK EGYESÜLETÉNEK ELNÖKE. Budapest. A magyar fővárosból érkezett távirati jelentés arról számol be, hogy Ujlaki-Müller Pál, a téglagyárak egyesületének elnöke — a magyar közgazdasági élet egyik ismert egyénisége — öngyilkosságot követett el és meghalt.

— Német tanulmányi bizottság Olaszországban. Róma. (Rador.) Az Olaszországot járó német tanulmányi bizottság ma Milánóba érkezett. Az állomás előtt hatalmas tömeg üdvözölte a vendégeket, majd szállásuk előtt is nagy rokonszenytüntetést rendeztek számukra. Dr. Gorele, a német bizottság vezetője a szálló erkélyéről köszöntöte meg a bömer üdvözlését.

— Leszállították a francia tényleges tisztek korhatárát. Genf. (Rador.) A francia hadügyminiszter rendeletére a tényleges tisztek nyugdíjazásának korhatárát leszállították.

— Megszüntették a tengerészeti korlátozásokat. Bucuresti. A tengerészeti hatóságok közlik, hogy mindazok a korlátozó intézkedések, amelyeket ez év június 30-án léptettek életbe, július 24-ével megszűnnek és úgy a román, mint az idegen hajók az eddig hozzá nem férhető, de jelenleg már szabadra tett vizeken behajózhatnak Constantába.

— Kiténtették angol nő. London. Angliában kiténtették az első nőt, aki légi segélyszolgálatot teljesít. Joan Pearson káplárról van szó. Pearson kisasszony egy lezuhant repülőgép roncsai közül kimentette a pilótát, noha tudta, hogy a repülőgépre egy bomba is van felszerelve, amely bármikor robbanhat. Amikor a kimentett pilótát 30 méterre hurcolta, a bomba felrobbant és ekkor a bátor nő testével védte meg a bombarepedésektől a sebesült pilótát.

— VETŐMAGVAKAT KAPNAK AZ ARVIZSUJTOTTA GAZDÁK. Temestartomány mezőgazdasági bizottsága dr. Marta Alexandru királyi helytartó elnökletével ülést tartott, amelyen az aradi mezőgazdasági kamara képviselőjében Birtoln Aurel szenátor, a kamara elnöke vett részt. Az ülésen jóváhagyták a temestartományi mezőgazdasági kamarák múlt évi zárszámadásait, valamint ezek új költségvetéseit. Ezután jelentések hangzottak el az egyes megyék mezőgazdasági helyzetéről, valamint az aratási munkálatok menetéről, majd pedig elhatározták, hogy azon mezőgazdákat, akiknek földjeit árvíz lepte be, vetőmagvakhoz juttatják azzal a céllal, hogy ezek zavarlaglanul végezhessek el a vetési munkálatokat.

— Lengyel menekültek hazatérése. Bucuresti. A német követség közli, hogy azok a lengyelországi menekültek, akik vissza akarnak térni hazájukba és ilyenirányú kérvényt intéztek a bucuresti-i német követséghez, ne sűrűssek az elintéztést, mert a felhalmozódott munka miatt minden ügyet csak sorjában lehet elintézni.

— A közszolgálatban tevékenykedő strajerek nyári szabadsága. Bucuresti. A Straja Tari főparancsnoksága elrendelte, hogy mindazok az országőrök, akik jelenleg a különböző köztisztviselőknek teljesítenek szolgálatot, nyári szabadságot kapjanak és ugyanugy szabadságot kapnak a gazdasági munkánál foglalatostkodó országőrök, ezeknek a munkáknak a befejezése után, egészen az iskolaévi kezdetéig. Itt írjuk meg, hogy Caracostea nemzetevelésügyi miniszter ma látogatást tett az országőr főparancsnokságon, ahol Sidorovici főparancsnok és Soimescu iskolaügyi vezérigazgató fogadták. A miniszter üdvözlő beszédében kijelentette, hogy az ifjuságra nagy küldetés vár az új állami életben.

Román-orsz lakosságcsere

Bucuresti. A belügyminiszterium rendeletet adott ki, hogy mindazon személyek, akik bizonyítani tudják, hogy az oroszok által megszállt Besszarábiában és Északbukovinában születtek vagy ott lakásuk volt — amennyiben óhaitiák — visszatérhetnek ezekre a területekre. A Bucuresti rendőrprefekturán külön ügyosztályt létesítettek ezen ügyek elintézésére. Itt kell megfelelő okmányokkal felszerelve visszatérésre jelentkezni. A rendőrhatalóság csoportokba osztja a jelentkezőket és azokat a vasut ingyenesen szállítja a megállapított országátkelelési pontokra. Akik megkísérelnek, hogy ezen iroda és a hivatalos ut megkerülésével keljenek át az országhatáron, súlyos kellemetlenségnek tehetik ki magukat a hatóságok részéről.

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Moszkvából érkezett jelentés szerint Románia és Szovjetország között lakosság cserére vonatkozólag megállapodás jött létre. A megállapodást tegnap írták alá Moszkvában és az egyezmény azonnal hatályba is lépett. A megállapodás szerint mindazok, akik az Oroszországhoz csatolt területeken illetéssel bírnak és Oroszországba vissza akarnak térni, a román hatóságok támogatásával díjtalan vasuti szállítást igénybevételeivel Szovjetországba repatriálhatnak. Ugyancsak azok a jelenleg Besszarábiában tartózkodó polgárok, akik Románia bármely részén illetéssel bírnak, a szovjet hatóságok segítségével szintén vasuti díjtalan szállítást igénybevételeivel Romániába visszaköltözhetnek. A megállapodás pontosan körvonalazza azt a vagyoni értéket, amelyet mindkét részről a repatriáláskor magukkal vihetnek. A megállapodás a vagyoni likvidálására vonatkozólag is intézkedéseket tartalmaz.

— **Julius 30-ig egyenlíthetők ki kedvezményesen a bírások.** Bucuresti. A pénzügyminiszterium közli, hogy július 30-ikával lejár az a határidő, amelyet április 1-én a kihágásokból származó bírások kedvezményes megfizetésére engedélyeztek.

— **Emelkedett az amerikai bankjegyforgalom.** Newyork. Az európai háború kitörése óta a Federal Reserve Bank bankjegyforgalma jelentős mértékben emelkedett. A június 5-iki kimutatás szerint a bankjegyforgalom az említett napon 7718 millió dollárt tett ki. A bankjegyforgalom növekedése azzal magyarázható, hogy az amerikai ipari termelés tetemesen gyarapodott és ennek következtében az ipar több fizetési eszközt igényelt. Figyelemreméltó az is, hogy külföldön rendkívül sok dollárbankjegyet tesaurálnak, mert sokaknak az a meggyőződése, hogy pénzük dollárban a legbiztosabb.

— **SZERDÁN, CSÜTÖRTÖKÖN ÉS PÉNTEKEN IS SZABAD FRISS FELVAGOTTFÉLEKET ARUSITANI.** Aradváros gazdasági hivatalához a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő országos árelenőrző bizottság a temesi helytartóságon keresztül leiratot intézett, amely szerint a hentesek a jövőben a három husztalan napon is, tehát szerdán, csütörtökön és pénteken is szabadon árusíthatnak frissen elkészített felvágottféléket, kivéve — a rendelkezés szerint — a sózott és füstölt oldalast, valamint a füstölt és sajtolt kolbászárut.

— **Iparosok figyelmébe!** Az aradi munkakamara közli az érdekeltektől, hogy a kamara az összes iparengedélyeket kiállította és azokat kiosztás végett átadta a céheknek. Tekintettel arra, hogy július 31-én lejár a munkakamara által kiadott ideiglenes igazolmányok érvényes, amelynek alapján az önálló iparosok eddig dolgozhattak, a kamara vezetősége felhívja az iparosok figyelmét, hogy a közeljövőben megkezdődik az ellenőrzés és azokat, akiket iparengedély nélkül találnak, kontárokknak minősítik és kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel ellenük. Ez pedig maga után vonja műhelyeik bezárását. Így tehát az iparosok saját érdekében váltsák ki haladéktalanul legkésőbb július 31-ig iparengedélyeiket. A céhek az iparigazolványokat a munkakamara épületében lévő helviségükben (Bul. Carol 48.) osztják ki, a hivatalos órák alatt: hétfőn 9.30—13.30 között, szerdán, csütörtökön és szombaton 7.30—13.30 között, kedden és pénteken pedig 7.30—13.30, valamint 16.30—19.30 között. Augusztus elsajén megkezdődik az iparosoknál annak ellenőrzése, hogy iparengedéllyel rendelkeznek-e.

— A hadbavonult alkalmazottak helyzete. A kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a hadbavonult alkalmazottak fizetését szabályozó 1939. május 8-i törvény, valamint 1940. január 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv rendelkezései nem változtak, továbbá a hadbavonult alkalmazottak fizetését szabályozó 1939. május 8-i törvény, valamint 1940. január 11-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv rendelkezései nem változtak meg a mozgósítás következtében, s így a fent említett törvényes rendelkezések legalább is éppoly pontosan betartandók, mint eddig.

— A klimatikus gyógyhelyek furdolnek belépődíjjal mentesek a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték alól. A klimatikus gyógyhelyek tulajdonosai akciót indítottak, hogy gyógyfürdők belépődíjait a kormány mentesítse a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték alól. A pénzügyminiszter most küldte meg válaszáat, amelyben közölte az érdekeltekkel, hogy kérésüket teljesítette.

— **HELYREALLITJAK AZ ARADASOK KÖVETKEZTÉBEN TÖNKREMENT HIDAKAT.** Bucuresti. A hivatalos lap mai száma királyi rendeletet közöl, amely elrendeli, hogy az áradás következtében tönkrement hidakat sürgősen helyre kell állítani.

Uj cukrászda!

A napokban nyílik meg

Bul. Reg. Ferdinand 59. szám

alatt, az új Hartmann-házban

Drifin Illés cukrászdája

— A bíróság fogja eldönteni, hogy a likörgyáraknak kell-e átalányforgalmiadót fizetniük. A likörgyárak által feldolgozott szesz forgalmi illetékét két formában állapították meg. A likörgyárak az átvett szesz után lerójják a forgalmi illetéket, ugyanakkor azonban évi forgalmuk után külön pauszál-összeget is kötelesek két éve fizetni. Ennek a pauszál-illetéknek az életbeléptetésére szóló minisztertanácsi jegyzőkönyv hatálya csak 1938. április elsején vette kezdetét. A likörgyárak a pauszál-illetéket az 1938. április 1—1939. március 31-i időre szabályszerűen le is rótták 1939. október 14-én újabb minisztertanácsi jegyzőkönyv látott napvilágot, amely a pauszál-illetéket újból kötelezővé teszi. A elvi pénzügyigazgatóság a pauszál-illetéket ki is vetette, azonban nemcsak 1939. október 14-től kezdődő hatállyal, hanem visszamenőleg 1939. április elsejéig. E kivétel ellen két kolozsvári likörgyár kontesztációval élt, következő indokokra hivatkozva: az első minisztertanácsi jegyzőkönyv hatálya csak 1938. április 1—1939. március 31-i időre terjedt ki. Az újabb minisztertanácsi jegyzőkönyv viszont csak 1939. október 14-én lépett életbe és így a likörgyáraktól nem lehet azt követelni, hogy az 1939. április 1—1939. október 14-ike közötti időre is lerójják a pauszál-illetéket. Az elvi jelentőségű kérdésben a közeli napokban várnak ítéletet.

A bányásági cukorgyárak

augusztus 15-ig kifizetik az elmaradt előlegeket a termelőknél

A temestartományi cukorrépa-termelők az 1939—40. évre összesen 8745 holdnyi területre kötötték megállapodást a szabadfajusi és aradi cukorgyárakkal. A megállapodás értelmében a gyárak kötelezték magukat, hogy a termelőknél négy részletben előlegeket adnak a termésre. Az első előleget, amely hektáronként ezer lejt tesz ki, a gyáraknak a termés kikelése után, mégpedig a termelőszindikátus erre vonatkozó értesítését követő tíz napon belül kellett kifizetniük. A második, hektáronként 1500 lejes előleg a terméskitűzési és felmérési munkálatok után volt esedékes, míg a harmadik és negyedik, hektáronként ezer, illetve ötszáz lejes előlegeket ugyancsak a megfelelő munkálati-szakaszok után voltak kötelesek a gyárak kifizetni. A termelők részéről számos panasza hangzott el, hogy az első három részlet kifizetésére vonatkozó kötelezettséget a gyárak nem tartották be. Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérfelügyelő, Bogdán földművelésügyi inspektor és a termelő szindikátus elnökének társaságában kiállított a szabadfajusi és aradi gyárakba és megállapította, hogy aradi-céhülaj gyárak a termelőkkel szembeni kötelezettsége 10 millió 646 ezer lejt, amiből eddig 6 millió 380 ezer lejt fizették ki. Ugyanakkor a szabadfajusi cukorgyár a 6 millió 840 ezer lejt kitevő esedékességéből eddig alig 2 millió 697 ezer lejt folyósított. A cukorgyárak képviselői a késedelemes fizetést azzal indokolták, hogy a nehéz gazdasági helyzet következtében csak nehezen juthatnak hozzá követeléseikhez. Ennek ellenére mindkét gyár kötelezte magát arra, hogy a megállapodásban foglalt előlegeket legkésőbb augusztus 15-ig kifizetik. A szabadfajusi cukorgyár napi 200 ezer lejes részletekben egyenlíti ki tartozását, míg az aradi gyár naponta 160 ezer lejt fizet a termelőknél tartozása teljes egyenlítésére. Popescu vezérfelügyelő tudomásul vette a gyárak közlését, kijelentette azonban, hogy amennyiben augusztus 15-ig az előlegek kifizetése nem történne meg, kénytelen lesz az ügyet a Cukorbizottság elé vinni.

A bányásági németek tárgyalásai

Temesvár. Ripisz József dr. bányásági német körzetvezető vezetésével küldöttség kereste fel Popovici Virgil ezredes-megyeifőnököt, hogy a bányásági németeket érintő kérdéseket megtárgyalja. A küldöttség utóbb Marta Alexandru dr. királyi helytartót is felkereste. A körzetvezetőség most kiadott közléseiben a megbeszélések több részletére utalnak. A közlemény kiemeli, hogy a küldöttség megjelent a királyi helytartóságon, hogy a megállapodások értelmében, amelyek a németseg vezetői és a kormány között létrejöttek, ismételtén kérje a rekvirálások beszüntetését. A körzetvezetőség hivatalos közleménye szerint Marta dr. királyi helytartó kijelentette, hogy a kormánytól már érkezett értesítés, amely szerint a rekvirálások azonnali hatállyal beszüntetnek. A német közlemény a Banater Deutsche Zeitungban közölt szöveg szerint így zárul: „Népcsoportunk felfegyverkezésére nézve végrehajtási utasítás a jelen óráig még nem érkezett. További sürgős kérdésekben még a kormány és a népi vezetés állásfoglalását kell várni.”

A küldöttség Popovici ezredes-megyeifőnök előtt többek között szóba hozta a német néphez tartozó köztisztviselőknek a Nemzet Pártjába való belépésének kérdését. A megyefőnök kijelentette, hogy a hatóságok részéről nem gyakorolnak nyomást az állami, városi és községi német tisztviselőkre, a Pártba való belépést illetően. Közölték egyben a németek vezetőivel, hogy a népszociológiai munkálatok, amelyek az egyes községekben most folyamatban vannak, nem állnak összefüggésben a Nemzet Pártjába való belépéssel. Vonatkozó nyilatkozatokat, ha ilyeneket a községi előjáróságok átnyújtanak, nem is kell aláírni, miután a németeknek a kormánnyal történt megállapodása szerint a Nemzet Pártjába való belépésük későbbi időpontban nyer tisztázást. (Amint-hogy a magyaroknak is van hasonló megállapodásuk. Szerk.)

— **Bucuresti tüzfaiellátása.** Bucuresti. A nemzetgazdasági minisztérium jelentése szerint Bucuresti tüzfaiellátására június 4-től kezdve 40 vagon futott be naponta. Ez a szállítási akció azonban máig annyira fokozódott, hogy a július 4-től máig lefolyt idő alatt 451 vagon tüzifa futott be Bucurestibe.

— **HIRTELEN HALAL AZ EMINESCU-PARKBAN.** Megrendítő haláleset történt kedden délután háromnegyed négy órakor az Eminescu-parkban. Szabó Mátyásné 58 éves aradi virágárusasszony, aki miután déli munkáját elvégezte, hazafelé igyekezett. Utja az Eminescu-parkon vezetett keresztül, ahol néhány pillanatra lelassított a fűbe. Pihenése közben szívizélhüvely érte és azonnal meghalt. A parkban tartózkodók értesítették a rendőrséget. Az elhunyt asszony halálát férje és három gyermeke gyászolja.

— **CSEPLŐGÉPTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE.** Aradváros vezetősége rendeletet adott ki, mely szerint azon aradi cseplőgéptulajdonosok, akik gépjüket a város területén üzembe akarják helyezni, kötelesek erről előzőleg a fűzőbizottságot értesíteni, hogy az megtegye a szükséges fűzőbizottsági intézkedéseket.

— **A csecsemő nevelése és gondozása.** Dr. Roboz Pál gyermekorvos könyve A gyermek első éve sorsdöntő lehet egész további életére. Későbbi fejlődése attól függ, hogy csecsemőkorában megfelelő hozzáértéssel gondozták-e? Nem elég a szakorvosi tapasztalatokra támaszkodni. Az orvostudomány és a lélektan sokat fejlődött ezen a téren is anyáink és nagyanyáink ideje óta. Ma már minden anya kötelessége tanulni és felkészülni nagy hivatására. Dr. Roboz Pál könyve az egészséges csecsemő testi lelki és szellemi gondozásával foglalkozik. Teljesen új szempontból tárgyalja a csecsemő egyéni nevelésének kérdését. Felhív minden problémát, mely a csecsemővel kapcsolatban felmerülhet. Beszél a csecsemő természetéről és mesterséges táplálásáról, testi ápolásáról és fejlődéséről, ábrédes lelkis életéről, az idegrendszeréről és nyugalmát érintő veszélyek kiküszöböléséről, értelmének és jellemének kialakulásáról. Sok jelentéktelennek látszó részletkérdés fontosságát világítja meg és rámutat arra, hogy az anyák tájékozatlansága súlyosan megbosszulhatja magát még a helyes állásfoglalás megveti a gyermek későbbi testi és lelki kiegyensúlyozottságának alapját. Dr. Roboz Pál gyermekorvos „A csecsemő nevelése és gondozása” képekkel, Pantheon-kiadásban, szép kiállításban, 108 lejt minden könyvkereskedésben. Kérje a Pantheon-újdonságok jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărăsești 1.

SPORT KÖZLÖNY

A nemzeti bajnokság létszámát 14 csapatra emelik fel

Bucuresti. A Biroul Federal legközelebbi ülésén igen érdekes tervet vetnek fel. Arról van szó, hogy a nemzeti bajnokság létszámát az őszi szezontól kezdődően tizennégyre emelik fel. A tervezet szerint a nemzeti bajnokság őszi fordulójától kezdve a következő csapatok vesznek részt a bajnoki küzdelmekben:

Venus, Rapid, Sp. Studentesc, UDR, CAMT, Ripensia, Carpati FC és AMTE.

Ezekhez a következő csapatokat számítják, mint amelyek bejutottak a B) ligából a nemzeti bajnokságba:

FC Ploesti, Muresul, Braila és a Mica, Crisana, vagy Franco Romana selejtező mérkőzésekből kikerülő győztes.

A tervezet szerint a tizenharmadik helyre az Unirea Tricolor, míg a tizennegyedik helyre a kolozsvári Universitatea csapata kerülnek.

Két új országos rekord a bucuresti-i atlétikai bajnokságokon

Bucuresti. A szombat-vasárnapi atlétikai bajnokságok eredményei a következők:

4x100 m: 1. Soimii Kolozsvár (Zenide, Sulio St., Coracu, Moinea) 44.1 mp. 2. Venus 44.3 mp. 3. Vişorul Dacia 45.3 mp. 4. UDR 45.8 mp. 5. SS SG Brassó.

4x800 m: 1. Vişorul Dacia (Eftimescu, Cristodorescu, Suci, Talmaci) 8 p. 27.8 mp. Országos ifjúsági rekord! 2. SSSG Brassó 8 p. 32 mp. 3. Stadion Roman 8 p. 43 mp. 4. Venus.

Ifjúsági öttusa: 1. Antonescu Victoria 2154 ponttal, 2. Broos SSSG 2152 p., 3. Ghiorghide V.

D. 2137 p., 4. Artz SSSG 2073 p., 5. Sulios Soimii 2025 p.

4x400 m: 1. Vişorul Dacia 3 p. 39.3 mp., 2. Soimii 3 p. 42.6 mp. 3. St. Roman 3 p. 48.9 mp.

1500 m. hármas csapatverseny: 1. Vişorul Dacia 10 p., 2. St. Roman 13 p., 3. HTV 22 p.

Női öttusa: 1. Onghert Armin Nagyszeben 1550 pont, Országos rekord! 2. Sebesi Juci V. Dacia 1473 p., 3. Rhein SSSG 1448 pont.

Tízpróba: 1. Kreisel SSSG 5099 p., 2. Kiss Esta Sun 4830 p., 3. Krupka Esta Sun.

Százezer néző a német birodalmi bajnoki döntőn Shalke 04—Dresdener FC 1:0 (1:0)

Berlin. A német bajnokság döntőjét Berlinben az olimpiai stadionban 100.000 néző előtt játszották le. A mérkőzés remek küzdelmet hozott és azt a Schalke 04 nyerte meg minimális

arányban. A győzelmet jelentő gólt az első féldőben Kalwitzky szerezte. A Schalke 04 ezzel ötödik alkalommal nyerte meg a német bajnokságot.

Két csoport 14—14 csapattal a B ligában

Bucuresti. Az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint az a terv merült fel, hogy a nemzeti bajnokság B) osztályában két 14 csoportos bajnokságban bonyolítják le a mérkőzéseket. Ebben az ügyben is a Biroul Federal ülésén lesz döntés.

A temesvári CFR nyerte az országos ifjúsági bajnokságot CFR—Victoria 9:4 (4:1)

Bucuresti. Az ifjúsági bajnokság döntőjét vasárnap játszották le Bucurestiben. Mint ismeretes, a döntőbe a temesvári CFR és a constantai Victoria csapatai kerültek. A döntőmérkőzés igen szép játékot hozott és végeredményben a kitűnő temesvári együttes 9:4 (4:1) arányban győzött és ezzel elnyerte az országos ifjúsági bajnok címét.

Toma Aurlnagygyőzelme Amerikában

Washington. Toma Aurel, a kitűnő román boxoló már hosszú ideje nem hajlatott magáról. Toma évekkal ezelőtt ment ki Amerikába, ahol régebben sok sikert ért el. Amint most szüszavú jáviraleti értesítés közli, Toma Aurel a napokban fényes győzelmet aratott egy jövevő amerikai ökölvívó ellen.

Ez a győzelem annál is értékebb, mert hiszen köztudomású, hogy a kitűnő boxoló Bécsben súlyos karcot szenvedett és már úgy volt, hogy le kell mondania az ökölvívó sportról. Karja azonban rendbejött és most újabb győzelemmel öregbítette hírnevét.

O Szablóczky vándordíj-mérkőzések vasárnapi időbeosztása. AAC-pálva délelőtt 9.30: Crisana—Unirea, délután 4.30 Birók—Hakoah, 5.45 Gloria—ATE, 7 óra Astra—AAC.

O KINIZSI—KADIMA 8:0 (2:0) A Temesvárott lejátszott barátságos mérkőzést a Kinizsi főkéntes játékkal megérdemelten nyerte meg.

O A SPORTUL STUDENTESC ÉS A JUVENTUS AUGUSZTUS ELSEJÉN KEZDI MEG EDZÉSEIT. Bucuresti. A Sportul Studentesc és a Juventus csapatai az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint augusztus elsején kezdik meg edzéseiket.

O NEMZETKÖZI FUTBALLTORNA ISTAMBULBAN. A török Fener Bagtche csapata nemzetközi futballtornát rendez a közeljövőben és erre a görög Gradjanszky, valamint a szófiai Newsky csapatait hívják meg a törökök.

rendes háromdobásos taroló rendszer szerinti versengés, míg a Prietenii egyéni tombolaversenyt rendez, melyben a hat találatot elérő tombolán kívül, úgy az ötös quinterno, mint a négyes találatot jelentő quaternót elérő versenyzőket díjazza.

AZ AAC EGYÉNI VERSENYE szombat este 8 órakor kezdődik és a legtöbb fát elért tíz versenyző nyer értékes tiszteletdíjakat. A verseny vasárnap este 9 órakor, a holtversenyeket eldöntő rádobásokkal zárul.

A TRANSILVANIA EGYÉNI VERSENYÉT ugyancsak szombat este 8 órakor nyitja és hat pompás tiszteletdíjjal jutalmazza a legjobbakat, kik vasárnap este 9 órakor állnak fel a végküzdelmet jelentő rádobásokhoz. Az egyéni verseny mellett, a Transilvania hatos csapatversenyben is alkalmas ad az egyesületeknek versengésre és a három legjobb eredményt elért csapatot díjazza. A csapatverseny tarolás (vérző fa) módszer szerint bonyolódik le.

A PRIETENII EGYÉNI TOMBOLAVERSENYÉ színtén szombat este 8 órakor kezdődik és vasárnap este 9 órakor zárul. A pompás tiszteletdíjak valóságos tárháza, minden legalább négy találatot elért versenyzőnek alkalmas ad szép emléktárgy nyeresére.

FORTUNA—TRICOLOR 178:149. A Forróvendégző kettős versenypályáján lefolyt edzőmérkőzésen, mindkét csapat mérsékelt formát játszott és a jól finiselő Fortuna győzött. 42+39+35+62, illetve 44+34+45+26 voltak a részeredmények.

FORTUNA—GUTENBERG 194:96. A meletenkint váltakozó formát játszó Fortuna főleg nyesen győzött, a szokatlan pályán tudása alatt szereplő ujonc nyomdászgyűttes ellen. A mértek 62+35+52+45, illetve 25+10+36+25 voltak.

Rádióműsor

— Romániai rádióműsor. —

SZERDA JULIUS 24.

Bucuresti, Radio-România, 13: Időjelzés, kulturális hírek, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok, művészeti, sport és különféle közlemények. 13.15: Vasile Julea zenekara román zenét ad elő. 14: Hírek. 14.30: Rodica Buior énekel. 15: Közlemények.

Radio-România, 19.50: Hírek magyarul. Bucuresti, Radio-România, 20: Időjelzés, Alex. Marcu tanár előadása. 20.15: Chopin-, Ravel- és Brahms-lemezek. 20.40: Hírek. 21: Rádiózenekar. Victoria Costescu-Duca és Aurel Alexandrescu énekszámával, valamint D. Teodoru hegedűszólójával. 22: Hírek, sportközlemények. 22.20: Hírek külföldre németül, olaszul, franciául és angolul. 23.40: Nádiah Chepab zongorahangversenye. 23.05: Lehár-, Zeller- és Lincke-lemezek.

Budapest, 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Országos Postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Ifjúsági előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Klarinét és hárfakettős. 18.45: Csevegés. 19.15: Gáspár cigányzenekar 20.15: Hírek. 20.25: Nemzetközi kérdések. 20.40: Puccini: Bohémek, Opera lemezek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Weidinger Ede szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Kiss cigányzenekara 1.05: Hírek.

Belgrád, 13.45: Lemezek. 14.30: Hírek. 14.50: Énekszámok. 15.50: Hírek. 18.45: Előadás. 19.05: Hetedik hangverseny. 19.35: Lemezek. 20.20: A Nemzet Órája. 20.40: Népdalok. 21: Opera lemezek. A szünetben, 22.40: Hírek. 23.40: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 25.

Bucuresti, Radio-România, 13: Időjelzés, kulturális hírek, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok, művészeti, sport és különféle közlemények. 13.15: Petrică Motiu zenekara román zenét ad elő. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Közlemények.

Radio-România, 19.50: Hírek magyarul. Bucuresti, Radio-România, 20: Időjelzés, Gh. D. Murgur előadása Bachról. 20.15: Bach-lemezek. 20.40: Hírek. 21: Bach-zene lemezek. 22: Hírek, sportközlemények. 22.20: Hírek külföldre németül, olaszul, franciául és angolul. 22.40: Bach-lemezek.

Budapest, 13.10: Zongorahangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Vokálhangverseny. 14.30: Zenekari hangverseny. 15.30: Hírek. 17.15: Ruzsinnyevü előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Vidák cigányzenekar. 19: Csevegés. 19.25: Rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 21.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Peris cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25: Tánclemezek. 1.05: Hírek.

Belgrád, 14: Népdalok. 14.30: Hírek. 14.50: Lemezek. 15.40: Hírek. 18.45: Iskola rádió. 19.30: Rádiózenekar hangversenye. 20.20: A Nemzet Órája. 20.40: Haváji négyes. 21: Vidámság. 22: Népdalok. 22.40: Hírek. 23: Csellóhangverseny. 32.40: Hírek.

TEKESPORT

AZ ARADI TEKEKÖRZET TANÁCSANAK HATÁROZATAI. A tekekörzet hétfői ülésén, az egyesületek képviselőinek meghallgatása után elhatározta, hogy az 1940. évi teke-csapatbajnokság első fordulóját szeptember 1-én kezdi meg. A csapatbajnokság, mint már megemlékeztünk róla, tizenkettes csapatok részére van kiírva és négy menetben, vérző fára nyer lebonyolítást. A bajnokság két csoportban, A és B. csoport kerül megrendezésre. A bajnokságban résztvenni kívánó egyesületek nevezéseiket július hó 29-iki tanácsülésén írásban tartoznak bejelenteni.

A bírótanfolyam hétfői óráján elhatározták, hogy a második órát minden héten csütörtökön este 8 órakor tartják meg. Ezek szerint a bírótanfolyam résztvevői minden héten hétfőn és csütörtökön este 8 órakor tartoznak pontosan megjelenni. Mindazok, kik három órától igazolatlanul távolmaradnak, töröltenek a bírójelölték sorából. Ugyanekkor elhatározták, hogy a játékvezetés gya korlása céljából a jövőben minden vasárnapi mérkőzésre, a tanfolyam hallgatóiból jelölnek ki bírákat, kiknek így jó alkalmuk lesz gyakorlata szerzenni.

HÁROM EGYÉNI VERSENY LESZ VASÁRNAP ARADON. A játékfilmi idő alatt mulasztottakat ugyancsak igyekeznek egyesületeink pótolni, mert vasárnapra nem kevesebb, mint három egyesületünk kérte, egyéni verseny rendezését. A körzet a rendkívüli körülményre való tekintettel engedélyezte mindhárom versenyt. Az AAC és Transilvania egyéni versenye a

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Több iparágat mentesítettek a 2 százalékos illeték lerovása alól

A szállítási költséget is be kell számítani a számla végösszegébe

A pénzügyminisztérium megállapította, hogy egyes vállalatok 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték kiszámítása alkalmával a szállítási költségeket nem számítják hozzá a számla végösszegéhez, annak ellenére, hogy köztudomásúlag a számla végösszegében foglaltatnak az áru árán kívül a különböző adók és illetékek, a csomagolási, biztosítási és szállítási költségek is. A fentemlített cégek viszont a számlájában a szállítási költséget nem tüntetik fel azzal az indoklással, hogy az árut „loco gyártelep” adták el, a szállítási költségről pedig külön számlát állítanak ki olyan személyek nevére, akik tulajdonképpen szállítással nem is foglalkoznak, magát a szállítást pedig ténylegesen az eladó cég végzi. Erre való tekintettel a minisztérium figyelmezteti a vállalatokat, hogy a szállítási költség az eladási ár egyik alkotó eleme, amely nem vonható ki a számla végösszegéből.

A kisiparosok által lerováásra kerülő 2 százalékos illetékekkel kapcsolatban a minisztérium megismétli a régebbi rendelkezését, amelynek értelmében azon javítások amelyeknél a rendelő által adott anyagot

használják fel, akkor mentesülnek a 2 százalékos bélyeg alól, ha a munka díja többet tesz ki, mint a munkát költségeinek 50 százaléka, így tehát a cipészek, szabók, fényképeszek, asztalosok, rászolók, festők, akik tulajdonképpen semmit sem adnak el, hanem csak előállítanak, vagyis, akik a munkát elvégzése nélkül tulajdonképpen csak munkájukat adják, mert a felhasznált anyag értéke jelentéktelen, mentesülnek a 2 százalékos illeték lerovása alól.

Az Építőiparosok Szövetsége a pénzügyminiszterhez fordult döntésként el, hogyan kell befizetniük a nemzetvédelmi illetéket, amikor sok munkánál az építész csak a munkát adja.

A minisztérium válaszolt a beadványra, amely rendezte ezt a fontos kérdést. Eszerint ha az építész adja a vállalkozáshoz az anyagnak ötven százalékát, úgy a teljes vállalt összeg után köteles leróni a nemzetvédelmi illetéket, ellenkező esetben nem.

Ha az építész csak a munkát adja, az anyagot pedig az építész, akkor nem köteles nemzetvédelmi illetéket leróni.

A központi adóügyi bizottság határozata tőkekamatadó kiszámításáról

Mikor kerül alkalmazásra az 1939 április elsejei és mikor az 1940 április elsejei törvény

A tőkekamatadó — mint legutóbb már jelentettük — birságmentesen július 25-ig fizethető be. A központi adóügyi bizottság a tőkekamatadó fizetésére, illetve kiszámítására vonatkozóan legutóbb rendkívül fontos határozatot hozott. Ez a határozat a következőket állapítja meg:

Az 1939. április elsején megjelent egyenesadótörvény IV. szakaszában úgy intézkedett, hogy mindazok a jövedelmek, amelyek után az adó levonás vagy közvetlen befizetés útján kerül lerováásra, 1939. április elsejétől kezdve az 1939. április elsejei új törvény intézkedése alá esnek, függetlenül attól, hogy azok mikor esedékesek. Így tehát az 1939. április elseje után kifizetésre került tőkekamatadót, függetlenül attól, hogy mikor volt esedékes, a 16 százalékos állami adó, 4 százalékos nemzetvédelmi illeték, 1 százalékos utadó és 5 százalékos supracota, vagyis összesen 26 százalékos adókulcs alkalmazásával kellett, illetve kell kiszámítani.

Az 1940. április elsejei adótörvény már nem tartalmaz a fentemlített IV. szakaszhoz hasonló intézkedést és ezért felmerült az a kérdés, hogy milyen adókulcsot kell alkalmazni az 1940. április elseje előtti esedékes, de 1940. április elseje után kifizetésre kerülő tőkekamatadó kiszámításánál. A kérdésről kapcsolatban a központi adóügyi bizottság a

következő határozatot hozta:

Az 1939. április elsejei törvény IV. szakasza értelmében azon jövedelmekre, amelyek után az adó levonás vagy közvetlen befizetés útján fizetik, 1939. április elseje után az új, 1939. április elsejei törvény intézkedései alkalmazandók, függetlenül azok esedékességének időpontjától. Az 1940. április elsejei törvény nem tartalmaz hasonló intézkedést, de nem is helyezi hatályon kívül az 1939. április elsejei törvény intézkedését. Mindezekre való tekintettel az 1940. április elseje után kifizetésre kerülő tőkekamatadót a következőképen kell kiszámítani:

1. Abban az esetben, ha az esedékesség 1940. március 31-ikéig terjedő időre esett az 1939. április elsejei törvény kerül alkalmazásra, vagyis az abban foglalt adókulcsokat alkalmazzák, függetlenül attól, hogy az adótarozás mely előző költségvetési évből származik. 2. Viszont, ha az adó 1940. április elseje utáni időben esedékes, az 1940. április elsejei törvényt, illetve az abban foglalt adókulcsokat kell alkalmazni.

A bizottság ezért úgy döntött, hogy az 1940. április elseje után kifizetésre kerülő tőkekamatadót az 1940. április elseje előtti időre az 1939. április elsejei, míg az 1940. április elseje utáni időre az 1940. április elsejei törvény alapján számítják ki.

Szigorúan megbünteti a pénzügyminisztérium a 2 százalékos illeték ellenőrző közegeinek tulkapásait

A pénzügyminisztérium 122.192—1940. szám alatt rendeletet küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben közli, hogy értesülése szerint a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alkalmazásának ellenőrzésével megbízott egyes közegek tulkapják azt a határt, amely a legszigorúbbnak minősített pénzügyi ellenőrzésnél is megengedhető és olyan módszereket használnak, amelyek nem egyeztethetők össze a pénzügyi tisztviselők által mindenkor szem előtt tartandó mellettséggel. A minisztérium tehát utasítja a tisztviselőket az ellenőrzés olyképpen való elvégzésére, hogy annak semmiesetre se legyen hivatalos hatalommal való visszaélés jellege.

Nem szabad példánul megtenni azt, hogy az ellenőrzést végző tisztviselő vevőként menjen be egy üzletbe és amikor látja, hogy nem alkalmazták nála a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyegvet, visszaadja az árut és kihágási jegyzőkönyvet vezet fel. Ugyan az ellenőrző tisztviselőknak hírságként becsles alapján megsemmisíteni valamely vállalat kétszázalékos bélyegkészletének egy részét a magán eladás statisztikája alapján; azaz az indoklással, hogy a lefolytatott vizsgálatból feltételezhető, bár nem állapítható meg teljes bizonyossággal a kihágás illetve a 2 százalékos bélyeg alkalmazásának elmulasztása. A miniszté-

rium a rendelettel megvonja az ellenőrző közegektől azt a jogot, hogy a kereskedők 2 százalékos bélyegkészlete fölött rendelkezzenek, becsles, vagy akár a kereskedővel való megállapodásnak az alapján. Ez még akkor is tilos, ha a kihágás bizonyítható lenne. Az ellenőrző szerveknek kihágás esetében az a feladatuk, hogy jegyzőkönyvet vegyenek fel és kivágóvadás végett eljuttassák a pénzügyminisztériumba.

Az ellenőrzésnek — hangsúlyozza a minisztérium rendelete — semmi esetre sem szabad zaklatás jellegét öltenie és azt tapintattal és mérték tartással kell végezni. Végül megemlíti a rendelet, hogy az ellenőrző tisztviselők magatartásával kapcsolatban ez az utolsó felhívás és a jövőben a minisztérium az ellenőrző szervek magatartásáról beérkező panaszok esetén a tulbuzgó tisztviselőket szigorúan megbünteti.

= Fizetési jegyzék az 50 leten aluli eladásokról. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a pénzügyminisztérium 126992—1940. számú leirata értelmében a falusi kereskedők és azok a városi kereskedők, akik bezárólag a patenta fixa 5-ik osztályába vannak beosztva nem kötelesek az 50 leten aluli eladások után fizetési jegyzéket kiszolgáltatni.

A terméskilátások vidékenként és terményfajok szerint váltakozók

A buza hozama gyenge. A tengeri szépen fejlődik

A hosszantartó esős időjárás után hirtelen, minden átmenet nélkül beállt a kánikulai szárazság, ami igen kedvezőtlenül befolyásolta a buza kalászának fejlődését és általában káros az egész mezőgazdaságra.

Hivatalos jelentés szerint a buza aratása az egész országban folyik. A termés nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is gyenge. A fentjelzett okból a kalász nem tudott eléggé kifejlődni, ezenkívül sok helyen meg is üszkösödött, a szára pedig megdőlt.

A tengeri, kapálás után szépen fejlődik. Ha a kedvezőtlen időjárás el nem rontja, jó termés várható.

A bab is jó termést ígér. Ezt a növényt egyáltalán nem érintette sem az eső, sem a hirtelen beállott szárazság, sőt mindkettő előnyösnek mutatkozott a fejlődésére.

A repcetermés — mint jelentették — kitünő. Helvenként 1200 kilogramot is elért az átlagos hektárnyi termés. A termelők általában 13 lejt kértek el a repce kilójáért, ami hektáronként 15.600 lejt bruttójövedelmet jelent.

Az egész országban megkezdődött a lóhere és lucerna második kaszálása. A termés bő és a kedvező idő folytán szépen szárad.

Rendkívül gyenge a baracktermés. A szilva beérése még messze van, de a termés állásából már ma teljes biztonsággal megállapítható, hogy az messze alatta marad a közepesnek is.

A repce- és árpatarlót sok helyen felszántották és a friss szántásba tengerit vetnek csalamádénak.

Szakkörökben azt mondják, hogy a kormány legújabb intézkedései véget vetnek a munkáshiánynak.

Nem érdektelen itt feljegyezni azt a nagy veszteséget, amely Romániát Besszarábia elfoglalása által érte. Köztudomás szerint ez a vidék jó buza, gyümölcs és szőlőtermő. Az éghajlati és talajviszonyok azonban olyan kedvezőtlenek, hogy 4—5, sőt 6—7 évig is egészen silány a termés és csak egy-két évig bőséges. Most hat sorvány esztendő után buzában rekordtermés van. Ugyanez a helyzet a barackkal és szőlővel is.

= VÁLTÓZTALANUL FOLYTATIA MŰKÖDÉSÉT AZ ARAGAZ-VÁLLALAT. Az Aradi Közlöny legutóbbi számában megemlékeztünk a Shoigaz vállalat felszámolásáról. Ez a felszámolás az Aragaz-vállalatot, amely a fent említett cégtől teljesen független, nem érinti és az Aragaz továbbra is működik.

= Napirenden a gabonaértékesítés problémái. Bucurestiből jelentik: A mezőgazdasági minisztériumban Topelu államtitkár elnökletével a gabonaértékesítő bizottság ülést tartott, amely fontos rendelkezést hozott ebben a kérdésben. A rendelkezések csak néhány nap múlva kerülnek nyilvánosságra.

= A munkára mozgósított alkalmazottak szabadsága. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a mozgósított következtében a munkára mozgósított alkalmazottaknak nem engedélyezhető pihenési szabadságidő.

= MOZGALOM A BUZA ÁRÁNAK MAGASABB SZINVONALRA VALÓ MINIMALIZÁLÁSA ERDEKÉBEN. A mezőgazdasági érdekvéviselők kebelében országsszerte élénk érdeklődés észlelhető. Az aratás vége felé a gazdákat most mindennél jobban az a kérdés érdekli: milyen árat tudnak elérni az idei termésért. Tekintettel arra, hogy az idén a termés jóval alatta maradt a szokásosnak és a munkabérek a munkások hiánya miatt magasabbak, mint más években, a termelők érdeke azt kívánja, hogy termésükért minél magasabb árat kaphassanak. Ebben az irányban lépéseket is tettek illetékes helyen, ahol azt kérték, hogy a buza árának maximalálásánál legyenek tekintettel a fenti körülményekre és tartsanak a termelőknek minél több jövedelmet. A termelők részéről a tartóztatlan szembel helyezkedtek a malomtulajdonosok. Ezek úgy érvelnek, hogy a magas buzaárak mellett már ma is alig képesek a lisztet maximális áron előállítani. A buza árának további emelkedése maga után vonná a liszt és természetesen a kenyér árának drágulását, ami viszont a fogyasztókat sújtaná és ennél fogva általános szociális érdekebe ütközik. A földművelésügyi minisztérium összehívta a mezőgazdasági tisztviselők és a malomok képviselői közös értekezletre a különböző érdekek összehangolása céljából. Az értekezletet tegnap tartották meg.

Legújabb jelentéseink:

A magyar képviselőház elé terjesztették Kárpátalja önkormányzatáról szóló javaslatot

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Teleki Pál gróf miniszterelnök beteriesztette a kárpátaljai vajdaságról és annak önkormányzatáról szóló törvényjavaslatot. A képviselőház ülése után megkezdődött a magyar parlament nyári szünete, amely szeptember 6-ig tart.

A javaslat beteriesztése után Petar Imre interpellációt terjesztett elő a hadbavonult mezőgazdasági munkások családtagjainak téli segélyezése tárgyában. Teleki miniszterelnök rámutatott azokra az intézkedésekre, amelyeket a kormány eddig hozott és hangsúlyozta, hogy a hadbavonult aratók családtagjainak segélyezése már eddig is folyamatban volt, de az intézkedések nincsenek lezárva.

Ezután Radocsay László igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a nemzetisé-

gek fokozottabb védelme tekintetében. A törvényjavaslat vétségnek nyilvánítja, ha valaki mást nemzetiségi érületében megsért. A törvényjavaslat tovább fejleszti azt a védelmet, amelyben a büntetőjogi szabályok a nemzeti érzést szabályozzák. Így két évre büntethető az, aki sajtó útján, vagy a nyilvánosság előtt valamely nemzetiség ellen gyűlöletre izgató, Ezenkívül szigorú megtorlásban részesülnek a magyar nemzeti érzést sértő cselekmények is.

Római jelentés szerint a Messagero nagy cikkben ad hírt arról, hogy a magyar képviselőház elé terjesztették a Kárpátalja önkormányzatáról szóló törvénytervezetet. Magyarország a visszacsatolás idején azonnal megígérte a ruthén nép jogainak teljesítését és most megtörténik az ígéret teljesítése.

25 százalékkal emelték Bulgáriában a gabonaneműk árát

Szófia. (Rador.) A bolgár minisztertanács keddi ülésén elhatározta, hogy minden gabonanemű árát 25 százalékkal emeli és e által a mezőgazdasági termékek árát a háború óta bekövetkezett drágulással összhangba hozza.

A kenyér ára Bulgáriában változatlan marad. Az ipari üzemek munkásainak fizetését 15 százalékkal emelték és ez a fizetéscmelés a textil- és dohánygyárakban már életbe is lépett.

Felülvizsgálják Franciaországban a naturalizáltak állampolgárságát

Vichy. (Rador.) A francia igazságügyminiszterium elrendelte mindazon állampolgársági naturalizáció felülvizsgálását, amelyeket 1927. július 10-ike után engedélyeztek. Ennek a felülvizsgálathoz az az oka, hogy igen sok idegen és menekült jutott francia állampolgársághoz, akik közt számos olyan van, akiknek személtve a jelenlegi körülmények kö-

zött nem nyújt elegendő biztosítékot az államnak. A rendelet kimondja, hogy mindazok, akik az állampolgárság elnyerése után valamely büntetést kaptak, vagy akiket elítéltek, felülvizsgálat nélkül elvesztik állampolgárságukat. Valószínű, hogy akik az 1914. és 1940. évi háborúkban résztvettek, nem veszítik el francia állampolgárságukat.

A francia miniszterek rádióbeszédekben ismeretik az összeomlás okait

Clermont Ferrand. (Rador.) Pétain tábornagy elrendelte, hogy a miniszterek intézzenek rádióbeszédet a francia néphez, mert a

francia nemzetnek meg kell tudnia azokat az okokat, melyek a nagy szerencsétlenséget rázudították. Ugyanakkor kötelességévé tette a

minisztereknek, hogy vázolják a nép előtt, milyen hatalmas erőfeszítéseket kell kifejtetni a jelen és a jövő nehézségeinek leküzdésére és meg kell nyugtatni a polgárokat, hogy visszatérjen a régi nyugodt, kiegyensúlyozott élet Franciaországban.

Munkakihallgatások az Uralkodónál

Bucuresti. Őfelsége főudvarnagyi hivatala jelenti: 53. számú közlemény. Őfelsége a király, július 23-án munkakihallgatáson fogadta Stan Ghitescu munkaügyi, dr. V. Gomuoi egészségügyi és népjóléti, dr. I. V. Gruiu igazságügyi és N. Pribojanu mérnök, hadfelszerelési minisztereket. Délután Valeriu Pop dr. volt miniszter és Eugen Filoti, Románia szófiai követe jelent meg az Uralkodó előtt.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

BERLIN. Egyiptom határállomásain az egyiptomi pamutexportőrök és az ottani angol katonai parancsnokságok között súlyos nézeteltérésre került sor. A nagyarányú pamutszállítások a Földközi-tengeren lehetetlenné váltak és emiatt az egyiptomi cégek Szudánban és az adeni öblön keresztül akarták azt szállítani. Az angol katonai hatóságok azonban azt kívánják, hogy a szállítások vasúton történjenek az Aastra-vonalon egészen a perzsiai öbölhöz, mert a Vörös-tengeren levő fontos katonai zónákat nem engedhetik át a kereskedelmi hajózás céljaira.

BERLIN. A Német Távirati Iroda jelentése szerint hosszabb tárgyalások után a német birodalom és Magyarország között konzuli egyezmény jött létre.

BELGRÁD. A dalmáciai öbölben fekvő Hvar szigeten vasárnap és hétfőn nagy földlökéseket észleltek, ami a lakosság körében óriási pánikot okozott.

BUCURESTI. A nemzetgazdasági minisztérium jelenti, hogy a minisztérium mellett működő külkereskedelmi hivatal 38 tagból álló 5 bizottságát feloszlatták. Ezeknek a bizottságoknak hatásköre a megfelelő minisztériumi igazgatóságokra szállt át. A bizottságok feloszlátása havi 288 ezer lei megtakarítást jelent.

BERLIN. Ma tartották meg Berlinben a német-olasz sajtósövetség első ülést, amelyen igen sok olasz és német hírlapíró vett részt. A szövetség diszelnökévé Pavolini olasz népnevelési minisztert és Dietrich dr. birodalmi sajtófőnököt választották meg. Elhatározták, hogy a legszorosabb szellemi kapcsolatot létesítik a nemzetiszocialista és fasizta sajtó munkásai között. kölcsönös tanulmányi kirándulásokat rendeznek és együttes kiadványokat juttatnak a nyilvánosság elé.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az alábbiak szerint vezetendő

OKTATÁS

Kereskedelmi érettségét végzett fiatal ember pótvizgára és felvételre előkészít. Str. Ep. Radu 21—a földszint jobb-ra. 3297

Algebra- és mértan tanítást vállal mérnökjelölt. Cim a kiadóban. 3297

ALKALMAZÁST NYER

Önállóan dolgozó 25 éven felüli Rotwurstler hentes keresek azonnali belépésre. Wagner Karol, Páncota. 3294

ALKALMAZÁST KERES

Ápolónőnek, vagy gyermekekhez ajánlkozók azonnali is középkorú, jobb nő. Cim a kiadóban. 3292

Ruhamosást és vasalást olcsón vállalom. Házhoz is megyek. Cim a kiadóban. 3298

Többéves gyakorlattal bíró gépész, teljesen hadmentes keres állást köz-csép-lőgéphez. Krämer Ferenc, Siria 1613. 3295

LAKÁS

Három- és ötszobás első emeleti urilakás minden komforttal azonnali vagy szeptember 1-re kiadó. Piata Catedralei 2. 3296

Kertrenyilő kétszobás, fürdőszobás lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Gheorghe Popa 3. 3296

Villanegyedben ötszobás, modern magánvilla, nagy kerttel, augusztus elséjére kiadó. Felvilágosítást ad Dacia szálloda. 3274

ÖSSZKOMFORTOS

emeleti, négy-szobás, balkonos urilakás, frissen festve kiadó. Strada Gheorghe Popa 10. 3284

VÉTELI - ELADÁS

Keleti összekötők, Singer varrógép festmények, nagy ebédlőszőnyeg, kelim asztalterítő, diványpárnák, dohányzóasztalok eladó. Megtekinthető 10-12-ig és délután 5-7-ig. Str. Moise Nicoară 9-11. I. 8

Eladók alkalmi áron, alig használt, nagyon szép női nyári ruhák egyes butor-darabok, fagyaligép, stb. Cim a kiadóban. 3155

Bőröndök, keleti és belföldi szőnyegek, összekötők, nagy ebédlőszőnyeg, 2 darab kelim asztalterítő, festmények, eladók, Str. Moise Nicoară No. 9-11. I. emelet.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSONOK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda. Arad Bul Carol 46 (Lakás ágyanott) Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFÉLEK

Negyven ezer leivel társulna jömeneteli üzletbe középkorú özvegy. Ajánlatot „Társ” feligére a kiadóba kér. 3293

Butort, szőnyeg, írógép, kasszát, ezüsttárgyakat antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb ártan. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zalogcédluját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer Eliz-palota. 2997

I. Haas

Ingatlanforgalmi iroda. Bul Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek, szállók közvetítése minden árfokozatban, jutányos közvetítési díj mellett. 3053

Keresek 50.000 lei kölcsönt. Ajánlatot kérem „Havi 2500” felige alatt a kiadó-hivatalba. 3280

Olcsósági hullám a TEMPO bizományi üzletben

Fischer Eliz palota.

háromajtós fehér szekrény 1900, por-szívógép 2500, zöld vasgép éjjeli szekrényel 1400, zongoraszék nádülés-sel 150, mahagóni ebédlő 7500, kis Singer varrógép 1350, állóókor 1450, tölgyfaágy 400, festett ágy és szekrény 980, állófogas 900, fürdőszobás faliszekrény keményfából 200, réz-ágy sodronnyal és matraccal prima állapotban 4500, Schöberl-ágy 850, konyhakredenc 350, betrolium gyors-fűző 130, festmények 200 lejtől. Fehér tükros szekrény, megfelelő kozmetikai vagy fodrászüzembe, buffeinek, 1150. Beteg-fotel 1150 4 drb. kárpított szék 580, kasmirkendő, zongoraterítőnek 700, iskolapad gyermekeknek 500, zalogkölcsonöket közvetítünk a temesvári zalogházba, elintézésig előleget adunk. Zalogcédluját megvásároljuk.